

'T Kriekende kriekske: een Betuwsche novelle

door J.J. Cremer

Het handschrift is gedateerd 22 juli - 18 september 1856 en is in het bezit van de Koninklijke bibliotheek. De novelle is waarschijnlijk geschreven in Loenen aan de Vecht.

Eveneens in de Koninklijke bibliotheek: het handschrift van de Duitse vertaling: Das zirpende Grillchen. [Gedateerd tussen ca. 1862 en 1873]. Uit: Stukken van of met betrekking tot J.J. Cremer ; nr. 14. Anonieme vertaling van 't Kriekende kriekske (1856); Met correcties door de auteur. 30 fol.

1^e druk in: Geldersche volks-almanak voor het jaar 1857. Arnhem: Is. An. Nijhoff en zoon, 1857. Jrg. 23. p. 102-167. Met afb.

2e druk in: Distels in 't weiland: Over-Betuwsche vertellingen: Grietje op 't Honings-arf – 't Kriekende kriekske ...[et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff, 1865. p. 37-66.

3e druk in: Nieuwe Over-Betuwsche vertellingen. Leiden: A.W. Sijthoff, 1867. p. 45-80.

4e druk in: In de Betuwe: licht en schaduw. Leiden: A.W. Sijthoff, [c.a. 1868]. 46 p.

5e druk in: Betuwsche novellen: Grietje op 't Honings-arf. Leiden: A.W. Sijthoff, [1870]. p. 45-80. Met afb.

6e druk in: Overbetuwsche novellen. Leiden: A.W. Sijthoff, [1871]. p. 45-80. Met afb. Gepagineerd met Grietje op 't Honings-arf. Verder gebundeld met Bruur Joapik. 't Pauweveerke. Oan 't kleine revierke. Kruuzemuntje. Van binnen en buuten. Op de Kniehorst. 't Blinkende hoanje.

7e druk in: Overbetuwsche novellen: Grietje op 't Honings-arf. 't Kriekende kriekske. Op de Kniehorst. 't Blinkende hoanje. Leiden: A.W. Sijthoff, [1871]. p. 38-67.

8e druk in: 't kriekende kriekske: Overbetuwsche vertelling. Leiden: A.W. Sijthoff, [1874]. 46 p. 4e druk. Algemeene bibliotheek, no. 69.

9e druk in: Overbetuwsche novellen. Leiden: A.W. Sijthoff, 1877. p. 45-80. (gepagineerd met Grietje op t Honings-arf).Verder gebundeld met: Op de Kniehorst. 't Blinkende hoanje. Buur Joapik. Oan 't kleine revierke. 't Pauweveerke. Kruuzemuntje. Van binnen en van buuten.

10e druk in: Overbetuwsche novellen: Grietje op 't Honings-arf – 't Kriekende kriekske. Amsterdam: Gebr. Koster, [1880]. p. 45-80.

11e druk in: Overbetuwsche novellen. Amsterdam: D. Noothoven Van Goor, 1881. p. 1-30. Romantische werken, deel 12.

12e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriegende kriekske ...[et al]. Leiden: A.W. Sijthoff, [1887]. 7e druk. p. 1-27. Romantische werken.

13e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriegende kriekske ...[et al]. Leiden: A.W. Sijthoff, [ca. 1890]. 9e druk. p. 1-27. Vijftig-cents-edtie, no. 18.

14e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriegende kriekske ...[et al]. Leiden: A.W. Sijthoff, [ca. 1895]. 10e druk. p. 1-27. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers.

15e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriegende kriekske ...[et al]. Leiden: A.W. Sijthoff, [1896]. 8e druk. p. 1-27. Romantische werken.

16e druk in: 't Pauweveerke. 't Kriekende kriekske. Kruuzemuntje. Leiden: A.W. Sijthoff, [1905]. Leidsche herdrukken, no. 1. p. 32-58.

17e druk in: 't Pauweveerke, enz. tien novellen. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., [1909]. p. 32-58. Bibliotheek voor het Nederlandsche volk. Deel 2. (Nieuwe uitgave van de Leidsche herdrukken).

18e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriegende kriekske [...et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., ca. 1915. 11e druk. p. 1-27.

19e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriegende kriekske [...et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitgeverij, [1917]. p. 1-27. 12e druk. Romantische werken, rode serie.

20e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriegende kriekske [...et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitgeverij, [1917]. p. 1-27. 12e druk. Romantische werken, blauwe serie.

21e druk in: Overbetuwsche novellen: 't kriegende kriekske [et al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitgeverij n.v., [c.a. 1930]. 13^e druk. p. 1-27.

22e druk in: Schoeffele ien de hof: Betuwsche vertellingen. Nijmegen: Drukkerij Trio, 1980. p. 1-21. Bewerkt door Thijs van Woerkom.

23e druk in: Distels in 't weiland: Over-Betuwsche vertellingen ... [ingeleid door H.J. Eijssens. 's-Gravenhage: Kruseman's uitgeverijmaatschappij b.v., [1980]. p. 37-66. Met afb. Fotografische herdruk van de uitgave uit 1865.

24e druk: Het kriegende kriekske: een verhaal uit de Driel in de Betuwe : uit Overbetuwsche novellen van J.J. Cremer : bewerkt door Jan Sterenberg. Bewerking van de 10^e druk van Sijthoff. 's Gravenmoer, augustus 2011. Met afbeeldingen, samenvatting en vertaling van Drielse woorden (dialect) naar hedendaags Nederlands. Alleen digitaal verschenen via [naar novelle](#). (De vrije culturele ruimte).

25e druk in: De Tielenaar.nl. 30 november 2015. Digitale overdruk van de eerste druk in De Geldersche volksalmanak van 1857. [Zie de tekst van de novelle onder aan het artikel](#).

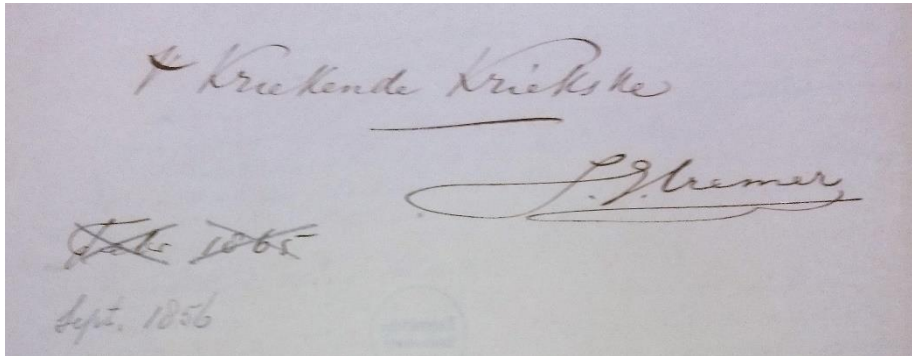
Vertaling in het Duits:

Das zirpende Grillchen: nach J.J. Cremer und aus dem Hollandischen übersetzt von W. Lange . In: Alte und neue welt: illustrierte Katholische monatschrift zur unterhaltung und belehrung: herausgegeben ... Amerika, Deutschland und der Schweiz. Einsiedeln, New-York und Cincinnati: Gebr. Karl und Nikolaus Benzinger, 1873. Jrg. 7, heft 8. p. 254-268. Met afb.

Das zirpende Grillchen. In: Holländische Novellen : nach dem Niederländischen von W. Lange, Fr. Schnettler und A. Steinbach. Leipzig: Druck und Verlag von Philipp Reclam jun, [1880]. p. 401-441.

Das zirpende Grillchen. New York : Gebr. K. und N. Benzinger, [188-?]. Familien-Bibliothek, 3. Ser., No. 14.; Familien-Bibliothek, No. 64. Aus dem Holländischen übersetzt von W. Lange.

Handschrift 1856:

22 July 1856
Of de baeren eet laster die in den hoaribour
marad!
op de ook laster! want, al drie dagen ansvicht was
t in het ginnick om te stikken.
groom mak, sonoo mason, en op t land waar t gemeen
de ges, hier meer geheert en gestreid, en gander
vrie geopperd of oppelaaien, Zaager die ^{makslan} en
dermo de umb as sliet koppen, te de dronken. Te don
ker, kiek wat de kriekske koster, maar veur t groot
te deel t allerlyft. kausse koffice of thee aut de
cent van te ketelen.

De handschrift heb te vinden van de
Slijue / motite vriedlyft terugkeren!

Tekening van J.J. Cremer in de Geldersche volksalmanak van 1857 bij 't Kriekende kriekske:

en deè a zol zèn kriekske wou vangen dat in 't gras kriekte.

Boekzaal der geleerde wereld, juli 1856:

De Geldersman wordt niet oud, al leeft hij lang. Hij gaat voort op den ouden voet. Tegen de vermenging van volkslektuur met oudheidkundige onderzoekingen hebben wij het oude bezwaar, maar over het algemeen zagen wij hem met nieuw genoegen. 't *Kriekende Krieksche* — eene vreesselijke historie — geeft ons aanleiding tot uiting van den wensch om geen novellen meer in boerentaal te ontvangen: 't is eene ongelukkige navolging van de oude, welbekende stukskens van MEISTER MAORTEN BAORDMAN, dien wij niet weêr vonden.

Overigens heeft geheel deze Almanak eene zede-

Maandblad voor Nederlands letterkunde, afl. 1, 1857:

lijk den Almanak besluit — gelezen worden. Maar het sieraad van den Almanak is 't *Kriekende kriekske. Eene Betuwsche Novelle* door J. J. CREMER. Waarlijk ieder die het leest, moet den geachten auteur lief krijgen, die zoo natuurlijk, zoo naar het leven, zoo bevallig schetst en die zoo aanschouwelijk de treurige gevolgen van den laster weet voor oogen te stellen. Heeft hij bij de openlijke voordragt van dit juweeltje te 's *Gravenhage* en te *Schiedam* de harten van de meesten zijner hoorders geroerd, niet zonder aandoening zal dit opstel door de lezers van dezen *Volksalmanak* worden gelezen.

De recensent, 1857:

eene *charge* heeten, en kan althans in geen opzigt de vergelijking doorstaan met de zoo te regt gevierde *Betuwsche Novellen* van Cremer, die in 't *Kriekende Kriekske* ook hier getoond heeft, dat zijn voorraad nog niet is uitgeput, en zijn eerste bundel nog wel eens door een tweeden achtervolgd zal worden. — De *Deylsche*

Dietsche warande, 1857:

slag van verhalen, voorstellen, voortzetten, aaneen hechten, overgaan van den eenen toon in den anderen, het nemen en doen van gelukkige wendingen en grepen, („De regte Josef”, blz. 2—5) en het in zekeren zin onwillekeurig bereiken eener groote verhevenheid door de meest ongezochte middelen („'t Kriekende Kriekske”, blz. 133). Gaarne haalden wij de brokken aan, waarop wij het oog hebben, doch moeten ons bekorten. Wilden wij vervolgens nog kritiek uitoefenen, zouden wij ons inzonderheid naar een gebied dienen te begeven¹⁾, waar Cremer het landleven en den boerenstand ontrouw wordt, en enkel de *Betuwsche Novellen* liggen voor ons. Na de uitgave zijn ze door een zesde, 't *Kriekende Kriekske*, tot een half dozijn vermeerderd. Slechts een half dozijn verhaaltjes! Oppervlakkig beschouwd, welk een gering letterkundig contingent! maar belangrijker voor de regtbank van den goeden smaak en de ware kunst en waarschijnlijker voorwaarden van leven bevattende dan menig paar lijvige boekdeelen.

Anacréon n'a laissé qu'une page
Qui flotte encor sur l'abîme du temps.

L. April 1857.

J. K.

Leydsche courant, 4 april 1857:

Onder de hoedanigheden, waardoor zich Cremers werk onderscheidt, noemen wij, magt over zijn onderwerp, spaarzaamheid, gemakkelijken slag van verhalen, voorstellen, voortzetten, aan een hechten, overgaan van den eenen toon in den anderen, het nemen en doen van gelukkige wendingen en grepen, (De regte Josef blz. 2—5) en het in zekeren zin onwillekeurig bereiken eener groote verhevenheid door de meest ongezochte middelen ('t **Kriekende Kriekske** blz. 133). Gaarne haalden wij de brokken aan, waarop wij het oog hebben, doch moeten ons bekorten. Wilden wij vervolgens nog kritiek uitoefenen, zouden wij ons inzonderheid naar een gebied dienen te begeven (*), waar Cremer het landleven en den boerenstand ontrouw wordt, en enkel de *Betuwische Novellen* liggen voor ons. Na de uitgave zijn ze door een zesde, 't **Kriekende Kriekske**, tot een half dozijn vermeerderd. Slechts een half dozijn verhaaltjes! Oppervlakkig beschouwd, welk een gering letterkundig contingent! maar belangrijker voor de regtbank van den goeden smaak en de ware kunst en waarschijnlijk voorwaarden van leven bevattende dan menig paar lijvige boekdeelen.

Anacréon n'a laissé qu'une page
Qui flotte encor sur l'abîme du temps.

L. April 1857.

J. K.

Verslag van den staat van Oefening kweekt kennis, 1857:

In de vergadering van den 1sten December herhaalde het Genootschap het genoegen der kennismaking, ten vorigen jare, met den Heer J. J. CREMER. Ook nu weder droeg hij ons eene Betuwische novelle voor, getiteld: *Het kriekende Kriekske*; waarin hij, met de hem eigene aanschouwelijkheid van voorstelling, de rampzalige gevolgen van den laster deed uitkomen.

Vaderlandsche letteroefeningen, 1857:

We spraken daar van dialect: de Heer DE VISSER heeft dat misschien wat al te duidelijk en waar, wat al te weinig gekuischt willen weêrgeven, doch zoo doende wordt de taal soms bijna onverstaanbaar. CREMER gaat, dunkt ons, zoo ver niet in zijn »*Kriekende Kriekske*». — Deze Betuwsche Novelle hebben we

Gedigitaliseerd

voor 't laatst bewaard, omdat ze de meeste aandacht verdient.

Onlangs lazen we in den *Algemeene Konst- en Letterbode* (*) eene aankondiging van de *Betuwsche Novellen* door J. J. CREMER, waarin we o. a. de volgende opmerking vonden:

»Er is iets in van die ongekunstelde frischheid, van die naïve eenvoudigheid, die, met kunst voorgesteld, hare eigenaardige aantrekkelijkheid heeft, maar — is in dit alles niet iets onwaars, iets conventioneels, en daarbij iets weeks? Of die boertjes en boerinetjes niet wat paradijsachtig onschuldig en idyllisch braaf zijn?»

voor 't laatst bewaard, omdat ze de meeste aandacht verdient.

Onlangs lazen we in den *Algemeene Konst- en Letterbode* (*) eene aankondiging van de *Betuwsche Novellen* door J. J. CREMER, waarin we o. a. de volgende opmerking vonden:

»Er is iets in van die ongekunstelde frischheid, van die naïve eenvoudigheid, die, met kunst voorgesteld, hare eigenaardige aantrekkelijkheid heeft, maar — is in dit alles niet iets onwaars, iets conventioneels, en daarbij iets weeks? Of die boertjes en boerinetjes niet wat paradijsachtig onschuldig en idylliesch braaf zijn?»

En verder: »De boertjes en boerinetjes staan somtijds buiten de werkelijkheid, hun onschuld en eenvoud doen eer aan een ideaal, utopisch land denken, dan aan eene Nederlandsche provincie in de 19^e eeuw.»

Als CREMER, vóór het schrijven van zijn »*Kriekende Kriekske*», de wel wat gekunstelde aankondiging had kunnen lezen, waaruit we bovenstaande regels hebben aangehaald, zouden we geneigd zijn te gelooven, dat hij met de daar geopperde bedenking had ingestemd; want in dit verhaal komt slechts ééne figuur voor, die aan een ideaal zou kunnen doen denken, terwijl de overige figuren allen bewijzen, *geene* paradijsachtige onschuld te bezitten. Noch vader PLOEGERS, wiens bloed tot zijn eigen verdarf te straf ging — noch zijn zoon PETER, die door drift vervoerd en met PLOEGERS' bloed in 't lief, zijn vader een slag gaf; noch HUBERT POLS, de arbeider, de leelijke, schrale vent, met 'n kokkerige neus en 'n kop met hoar as van 'n verreke, die PLOEGERS tegen zijn zoon PETER heeft

wijl de overige figuren allen bewijzen, *geene* paradijsachtige onschuld te bezitten. Noch vader PLOEGERS, wiens bloed tot zijn eigen verdarf te straf ging — noch zijn zoon PETER, die door drift vervoerd en met PLOEGERS' bloed in 't lief, zijn vader een slag gaf; noch HUIBERT POLS, de arbeider, de leelijke, schrale vent, met 'n kokkerige neus en 'n kop met hoar as van 'n verreke, die PLOEGERS tegen zijn zoon PETER heeft opgehitst; noch MIE SCHUILING met haar kleeding à la »wat kan 't mien schêlen», haar coiffure à la »sloddervos», hare nagels à la »smeerpoet», met haar bretoale oogen en haar lange, spitse neus, — de valsche MIE, die HANNEKE in MIECHEL's oogen heeft bezwalkt; noch, eindelijk, MIECHEL zelf, die door zijne slordige, onverdraagzame en nijdige huisvrouw tot een dronkaard is gemaakt — geen van die allen zijn idylliesch braaf. We zouden, integendeel, van oordeel zijn, dat MIECHEL, wien we uit de herinnering aan de laatste woorden van zijn gestorven vader, uit het denken aan zijne moeder, »die met de kniepbril op veur 't groote boek met de koperen klam-

(*) Van 17 Januarij 1857, N°. 3.

pen zit", de kracht zien putten om zijn duiveltje te overwinnen, en wien we na den hevigen strijd, dien hij te kampen had, toen hij aan de ontrouw van zijne HANNEKE meende te moeten gelooven, de tranen in de oogen zien blinken, »krek as dauwdropkes smergens op de bluumkes" — we zouden meenen, zeggen wij, dat MIECHEL later te diep zinkt en te veel al het goede verloochent, dat we eerst bij hem hadden opgemerkt.

In het »Kriekende Kriekske", dat men overal hoort, maar nergens te vangen is, heeft CREMER het kwaad willen schetsen door den laster te weeg gebracht. 't Is waar, MIECHEL raakt door den laster van HANNEKE af, en zoekt zijn troost in de herberg, waar hij de lange MIE maar al te zeer bereid vindt om hem verder in 't verderf te slepen; maar toch is 't wat erg dat MIECHEL bij de jeneverflesch volhardt en zijne goede inborst geheel verloochent, en als hij, die ons eerst wordt voorgesteld als een oppassende, brave jongen, die 't hart op de rechte plaats droeg, later volslagen bedorven blijkt, dan is dit niet de schuld van den laster alleen, maar wel degelijk ook van een zwak karakter. En de Schrijver heeft, òf verzuimd om dit in den aanvang van zijn verhaal te doen doorschemeren, òf hij heeft den val van MIECHEL, liever: zijn niet terugkeeren op den goeden weg, niet genoeg gemotiveerd. De laster zou, dunkt ons, al kwaad genoeg hebben gedaan, indien hij geleid had tot het ongelukkige huwelijk van MIECHEL en MIE. Aan 't eind van 't verhaal, als we HANNEKE PLOE-

en MIE. Aan 't eind van 't verhaal, als we HANNEKE PLOEGERS hebben zien bezwijken, nadat ze de kinderen van de stervende MIE met haar mantel heeft gedekt en in 't terugkeeren naar hare woning door de koû is bevangen geworden, zegt de Schrijver: »die laatste gang heeft haar op 't ziekbed geworpen, en 't bidden van PETER (haar broeder, dien zij jaren te voren met haar vader had verzoend) heeft den dood niet verwonnen. Zie, ze ligt daar. — Heeft haar de laster vermoord? »Wel neen!» grijnst de lafaard. — Maar ook wij zouden ons genoopt voelen »Neen!» te zeggen — »niet de laster, maar de koude heeft haar vermoord», en alweder zou, dunkt ons, de laster kwaad genoeg hebben gedaan, indien ze HANNEKE van MIECHEL gescheiden had. Misschien geldt ook hier het spreekwoord: *»Qui prouve trop, ne prouve rien.»*

Maar heeft ons het einde van 't verhaal daarom minder goed

bevallen, dit neemt niet weg dat er uitnemende *détails* in worden gevonden, die we met uitstekend genoegen hoorden en nu weder lezen. Om het volle genot van eene Betuwsche novelle van CREMER te hebben, om al het naïve van voorstelling en taal regt goed te voelen, moet men ze toch door den Schrijver zelf hooren voordragen. Zijn gunstig uiterlijk, zijn open voorhoofd en oog, dat zoo goed strookt met de frischheid en eenvoud zijner verhalen, zijne uitmuntende, losse voordragt, waardoor hij zijne personen, in de verschillende omstandigheden waarin hij ze geplaatst heeft, zoo duidelijk voor u weet te doen *leven* — dat alles geeft eene groote aantrekkelijkheid en plastische waarheid aan zijne novellen. Hij is echter den lezer, die hem niet kan *hooren* schilderen, eenigermate te gemoet gekomen door zijne teekenpen — in zijne verzamelde *Betuwsche Novellen* gaf hij de portretten zijner voornaamste personen, en in den *Gelderschen Volks-Almanak* geeft hij ons HANNEKE en MIECHEL op een allerliefst plaatje te aanschouwen.

Om op de *détails* terug te komen, stippen we hier aan: MIE op den uitkijk (bl. 109); het gesprek tusschen MIE en MIECHEL (bl. 122); MIECHEL op de loer (bl. 131); de kermis en de begrafenis (bl. 153 en volgg.); de brief van HUIBERT POLS (bl. 141), die ons herinnerde aan den brief in CONSCIENCES *Loteling*. We stippen *die détails* aan, omdat ze ons 't meest troffen; maar eigenlijk moesten wij ze allen opnoemen; want CREMER is een meester in 't schilderen van *détails*, in 't plastisch voorstellen, in het doen spreken en het laten denken zijner personen, en is het hoofd-idée in zijne stukken misschien minder

sonen, en is het hoofd-idee in zijne stukken misschien minder goed uitgewerkt, dan wordt dat minder goede ruimschoots opgewogen door het vele schoone, dat hij ons altijd te genieten geeft. Moge hij nog lang die frischheid behouden, waarmee hij de natuur weet weêr te geven; moge hij zich niet laten afbrengen van de rigting, die hij zich in zijne novellen heeft gekozen, en die hem eene blijvende plaats in onze litteratuur waarborgt!

Uitweidingen als die op bl. 147 moeten wij hem echter ont-raden — hij zal ons, gelooven wij, gereedelijk willen toe-geven, dat die meer schaden aan den gang van zijn verhaal, dan dat zij het zouden versieren.

En als wij nu nog ten slotte een woord van lof hebben voor het plaatje, dat ons het »Kasteel te Hattem in de 17^e eeuw»

Gelderland, 1857:

lijk den Almanak besluit — gelezen worden. Maar het sieraad van den Almanak is 't *Kriekende kriekske. Eene Betuwsche Novelle* door J. J. CREMER. Waarlijk ieder die het leest, moet den geachten auteur lief krijgen, die zoo natuurlijk, zoo naar het leven, zoo bevallig schetst en die zoo aanschouwelijk de treurige gevolgen van den laster weet voor oogen te stellen. Heeft hij bij de openlijke voordragt van dit juweeltje te 's *Gravenhage* en te *Schiedam* de harten van de meesten zijner hoorders geroerd, niet zonder aandoening zal dit opstel door de lezers van dezen *Volksalmanak* worden gelezen.

De opregte Haarlemsche courant, 26 februari 1858:

* * Bij de Boekhandel. Is. AN. NIJHOFF & ZOON, te
* Arnhem, wordt uitgegeven:

DANIEL SILS

DOOR
J. J. CREMER.

Twee Deelen in gr. Octavo, met Vignet. Prijs f 5,50.
Bij denzelfden zijn nog Exemplaren voorhanden van den
GELDESCHE VOLKSALMANAK over 1853
tot 1857, waarin *Deinemeu*, 't *Kriekende Kriekske* en
andere *Novellen* van denzelfden Schrijver voorkomen.

Leydsche courant, 24 december 1858:

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 December.

Eergisteren vervulde de heer J. J. **Cremer**, uit 's Gravenhage, in de vergadering der Leydsche afdeling van de Holl. maatschappij van fraaije kunsten en wetenschappen de voor eenige dagen door ons aangekondigde spreekbeurt. Ten aanhoore van een talrijk publiek droeg hij de novelle *het kriekende kriekske* voor. Ofschoon dit verhaal bij velen zeker reeds bekend was uit den Gelderschen Volksalmanak voor 1857, werd het echter met gespannen aandacht, die nu en dan in luide bijvalsbetnigingen overging, aangehoord. En geen wonder. De verhalen van den heer **Cremer** mogen bij de lezing boeijen en meer dan eens zelfs treffen, zij, die den novellist nu of vroeger hoorden, weten hoezeer hij het verstaat — om nu niets anders te noemen — de in zijne verhalen optredende personen door zijne voordragt als levende voor u te doen staan. Wij uiten den wensch, en zij, die de laatste lezing bijwoonden, zonder twijfel met ons, dat de heer **Cremer** nog meermalen, al is het met eene bekende novelle, in ons midden zal willen optreden.

Utrechtsche provinciale en stadscourant, 30 december 1858:

*— Uit Leyden schrijft men ons:

De heer *Cremer*, de gevierde schrijver der *Betuwsche Novellen*, trad Dingsdag avond op in eene openbare vergadering der Leydsche afdeeling van de *Hollandsche Maatschappij voor fraaije kunsten en wetenschappen*, om aan de dringende uitnoodiging van het bestuur tot het houden eener lezing te voldoen. Het bestuur zag er teregt geen bezwaar in, dat eene reeds in druk verschenen novelle werd voorgedragen; — want de enkelen, die met den inhoud van den *Gelderschen Volks-Almanak van 1857*, bekend waren, stelden op de voordragt van den Schrijver van het *Kriekende Kriekske* zeker veel prijs. Een talrijk en uitgezocht gehoor van wat achtbaar, eerwaardig, geleerd of krijgshaftig mogt heeten, meest van dames vergezeld, gaf een klaar bewijs van de hooge waarde, die men aan *Cremer's* verdiensten en begaafdheden toekent.

't Was bijna een preek, als men op de christelijke morale strekking acht gaf; maar ook geen preek, als men in aanmerking nam den persoon, de plaats, den vorm, het gevoel, den toon, en wat niet al eene predikatie kenmerkt. En al wordt daarbij niet gebeden en gezongen, toch is er gemeenschap tusschen hemel en aarde, als de ziel wordt bezig gehouden met de verschillende uitingen en kronkelingen van het menschelijk hart onder de meest afwisselende vormen en levenstoestanden. — *Menschenkennis en karakterkunde* zijn uitstekende vereischten voor den volksleeraar, maar zij worden alleen door ervaring verworven, en dragen dan meer vruchten dan de grondigste lessen over de *pastoraal*. 't Was dan ook jammer, dat nog de een en de ander onder de toehoorders werd gemist, voor wien het niet ondienstig zou geweest zijn zich te kunnen overtuigen, hoe men de aandacht van een gehoor gespannen kan houden. Wat *Cremer* bezit, is eene gave, die elk redenaar behoeft, maar die

gehoor gespannen kan houden. Wat **Cremer** bezit, is eene gave, die elk redenaar behoeft, maar die zeldzaam wordt gevonden.

Cremer koos het *Kriekende Kriekske* tot onderwerp en gewis zonder enig doel; — maar tegen zijn wil is de keuze veelbeteekenend en uiterst gepast geweest. Waar veel achterklap en laster heerscht, mag de moraal uit dat stuk zich wel doen hooren. Niet altijd geldt het een vrijaadje of eene trouwpartij, maar op elk ander tooneel van het maatschappelijk gebied is het kriekende kriekske ook zoo menigmaal een beeld van den laster, die zoo moeilijk te vangen is. Niet allen zijn echter zoo grof in hun bedrijf als *Huibert* en grove *Mie* bij *Arie Ploegers*, — behendige sprongen als van het kriekende kriekske vindt men het meest, waar men als voor een goochelaars-tent het publiek tot zich trekt, uitschreeuwende: lool lool kom binne maar.

Cremer is minder vriend van het afschaffen dan wel van het verbeteren der kermis; — maar toch wil hij den dag des Heeren uitzonderen en eene luide toejuiching viel hem ten deel, toen hij zijn gevoelen onbewimpeld uitsprak en de heerschende en ziekelijke philantropie van onzen tijd uitmonsterde. Roerend vooral was de schildering van het tooneel, dat *Ploegers* dood voorafging en van dat ijskoude woord des genesheers, als uit het leven gegrepen: „het is afgelopen; — blijf maar kalm.”

Kalm blijven. — Ja, dat willen we ook dan zelfs, al herjonderen wij ons het verwijt van laster, dat ons trof van eene zijde, die zoo eerlijk moest wezen in haar oordeel. Kalm blijven; want geen dissonant mag zich doen hooren, waar verstand en hart harmonisch gestemd zijn.

Utrechtsche provinciale en stadscourant, 9 februari 1860:

* * * Op DONDERDAG 16 Februarij, des avonds ten 7 ure, zal de Heer **J. J. CREMER** eene zijner Over Betuwsche Novellen, getiteld: **het kriekende Kriekske**, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen op de Mariaplaats voordragen.

De opbrengst zal grootendeels strekken ten voordeele van het Gasthuis voor Ooglijders.

De Entrée is bepaald op ééne gulden voor ieder persoon. Plaatskaartjes zijn tot en met Zaterdag den 11. te bekomen aan het Gebouw zelf.

Utrechtsche provinciale en stadscourant, 17 februari 1860:

*— Pas had dr. *Lindo* van Breda (en niet gelijk wij gister schreven van Arnhem) Woensdag voor een buitengewoon getal leden van 't *Nut* eene lezing gehouden over den duivel, of gister Donderdag trad de heer *Cremer* hier op, om ook over een duiveltje te spreken, dat zooveel kwaads in de wereld sticht: de laster. De heer *Cremer* droeg namelijk zijne bekende novelle 't *kriekende kriekske* voor. Velen kenden het stuk, maar met het schoone en goede mag men wel meer dan eens kennis maken; en wanneer buitendien hetgeen zoo keurig geschreven is, nog oneindig wint door eene voordragt, als die van den heer *Cremer*, dan is het niet te verwonderen, dat ditmaal niet de gewone leeszaal, maar de groote concertzaal eivol was met belangstellende hoorders.

Van de lezing zelve, een stuk dat door zoo velen beoordeeld en door allen steeds geprezen is, willen wij niets zeggen. Juist was de opmerking, dat het gemakkelijk is voor hem, die zit aan een welbereiden disch, met keur van spijzen en wijnen overladen, te gewagen van het verkeerde kermisvermaak; dat men dan ook het landelijk kermisvermaak vooral niet zoo zeer moet trachten op te heffen, als wel het te veredelen. Maar diep ingrijpend bovenal was de schildering van al het leed, dat door den laster gesticht wordt. Moge die schildering velen hebben afgeschrikt, om niet voort te gaan op den weg, die zeker door meer dan een der honderden toehoorders wel eens is ingeslagen!

De heer *Cremer* heeft gister voor 't zelfde edele doel gearbeid, waarvoor hij een jaar geleden ook optrad. De opbrengst der intreegelden was bestemd voor het *gasthuis voor ooglijders*, hier ter stede door prof. *Donders* opgericht. Morgen hopen wij het cijfer bekend te maken.

[Brief](#) van 5 november 1860 aan G.D. Kolle.

Rotterdamsche courant, 11 januari 1861:

Voor hen die zich dezen avond in de zaal der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen alhier verenigden was een genot bereid, eenig in zijne soort. De heer J. J. **Cremer** van 's Gravenhage trad daar als spreker op en droeg eene Betuwsche novelle voor, ten titel voerende: het kriegende Kriekske of krekeltje, dat overal kriegt maar zoo schaars zich laat vangen, onder welk beeld hij den laster voorstelde, die overal rondsluipst maar zoo schaars wordt ontmaskerd. — den laster die, uit zelfzucht en jaloersheid geboren, een vader zijn braven zoon doet vervloeken, zijn onschuldige dochter doet verdenken, en sterven zonder hen te hebben geregtvaardigd; die twee minnende harten scheidt en den jongeling tot dronkenschap en ellende, het meisje tot kwijnend leven en vroegtijdig sterven veroordeelt. Wat al schoons was in deze uitstekende lettervrucht verenigd: eene schildering van karakter met eene waarheid dat men de verschillende personen als levende voor zich zag; eene aaneenschakeling van schoone gedachten en tal van leerzame opmerkingen en nuttige wenken; een stijl zoo aangenaam, zoo boeiend als men slechts schaars ontmoet; een geheel eigenaardige, ja onnavolgbare verhaaltrant, en daarbij eene buitengewoon gemakkelijke en onderhoudende

voordragt.

Het geheel was van dien aard dat de hoog gespannen verwachting van velen, die den heer Cremer nooit gehoord hadden, nog verre werd overtroffen, en allen hartelijk instemden met de taal des Voorzitters dr. A. Rutgers van der Loeff van Leyden, bij de opening der vergadering gesproken, dat men hulde moest brengen aan den man, die dus zijne gaven ten beste gaf voor een weldadig doel, want de opbrengst der toegangbiljetten tot deze voorlezing was bestemd voor de zoo nuttige Kweekschool voor Zeevaart te Leyden, eene inrigting welke reeds rijke vruchten heeft gedragen. Wij verheugen ons ook in het belang dezer inrigting, dat de vergadering door een zoo talrijk publiek werd bijgewoond.

Onder de hoedanigheden, waardoor zich Cremers werk onderscheidt en aanbeveelt, noemen wij, magt over zijn onderwerp, spaarzaamheid, gemakkelijken slag van verhalen, voorstellen, voortzetten, aan een hechten, overgaan van den eenen toon in den anderen, vaardigheid in gelukkige wendingen en grepen, (de regte Jozef, blz. 2—5) en het in zekeren zin onwillekeurig bereiken eener aandoenlijke verhevenheid door de meest ongezochte middelen ('t kriekende kriekske, blz. 133). Gaarne haalden wij de brokken aan, waarop wij het oog hebben, doch moeten ons

Algemeen handelsblad, 3 oktober 1864:

J. J. CREMER,
DISTELS IN 'T WEILAND.
 OVER-BETUWSCHE VERTELLINGEN.
 De *Distels in 't Weiland* zullen bevatten: I. Grietje op 't Hönings-arf. — II. 't **Kriekende Kriekske**. — III. 't Paauwveertje. — IV. Op de Kniehorst. — V. Braur Joapik. — VI. 't Blinkende Hoantje. — VII. Aan 't Kleine Rivierje. (21060)
 Iedere Over-Betuwsche Vertelling vormt eene Aflevering en wordt met eene keurige Plaat uitgegeven en berekend à 90 Cent.

Algemeen handelsblad, 30 januari 1865:

J. J. CREMER,
'T KRIEKENDE KRIEKSKE
 is N°. 2 van **DE DISTELS IN 'T WEILAND.** Iedere Over-Betuwsche Vertelling met keurige Plaat kost 90 cent. (2099)

Algemeen handelsblad, 27 januari 1865:

Openbare Voordragt in Odéon
 DOOR DEN HEER
J. J. CREMER.
HET KRIEKENDE KRIEKSKE,
 op Vrijdag 27 Januarij 1865, des Avonds ten 8 Ure.
 Toegang-Biljetten a *f* 1 zijn te bekomen en Plaatsen te bespreken op Donderdag 26 en Vrijdag 27 Januarij van 10—3 Ure en des Avonds ten 7 Ure aan het Locaal. (1810)

Wij vestigen de aandacht op de voordragt, welke onze bekende novelist de Heer J. J. Cremer, morgen avond in het Odéon zal houden. Hij zal bij die gelegenheid het *Kriekende Krieksche* voordragen.

Algemeen handelsblad, 30 januari 1865:

VERVOLG DER NIEUWSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, Zaterdag 28 Januarij.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslagen, als directeur van het postkantoor te Gorinchem, C. Sitter, behoudens aanspraak op pensioen.

Het „Kriekende Kriekske” heeft (in den goeden zin) niet zonder gevolg zijn „gekriek” door Amsterdam doen hooren. Althans de ruime zaal van het Odéon was gisteren avond ingenomen door een zeer talrijk uitgelezen publiek, zoodat hij, die verzuimd had vooraf eene plaats te bespreken, genoodzaakt was zich met een plaatsje onder de gaanderij behelpen. Het „Kriekende Kriekske” is eene aardige novelle, waarin op treffende wijze wordt aangetoond, hoe gevaarlijk de laster is en hoe schromelijk zijne gevolgen kunnen zijn. Het geheel werd door den Heer **Cremer** op uitnemende wijze voorgedragen en wij twijfelen geenszins of het is hem ten volle gelukt bij zijne toehoorders en toehoorderessen warme sympathie op te wekken voor de zachtzinnige, ongelukkige Hanneke en een levendigen afkeer tegen Mieke, de deerne met de spitse neus en de spitse kin, die werkelijk toont overeenkomstig het boeren spreekwoord den „duvel” in het lijf te hebben. Men denke echter niet dat het diertje, dat den titel der novelle uitmaakt, eenige rol in haar vervult. Het tegendeel is waar. De novelle heeft haren titel te danken

De opregte Haarlemsche courant, 17 november 1866:

Brinkman, 1867:

— Oan 't kleine rivierke. Overbetuwsche vertelling. Leid., A. W. Sijthoff. 1867. 4o.	0,50
— Op de kniehorst. Leiden, A. W. Sijthoff. 1867. 4o.	0,50
— Openbare brief aan Z. Ex. den Minister van Binnenlandsche Zaken. Opgenomen in „Het Vaderland.“ 's Hage, Mart. Nijhoff. 1870. gr. 8o.	0,20.
— Overbetuwsche novellen. (Grietje op 't Höningsarf. — 't Kriekende kriekske. — Op de Kniehorst. — 't Blinkende Hoanje.) Leiden, A. W. Sijthoff. 1871. post-8o.	0,50.
— Overbetuwsche novellen. 2e st. (Bruur Joapik. — Oan 't kleine rivierke. — 't Pauweveerke.) Leiden, A. W. Sijthoff. 1872. post-8o.	0,50.
— Overbetuwsche novellen. Nieuwe geill. uitg. Leiden, A. W. Sijthoff. 1875. post-8o. afl. 1 en 2. Met 2 platen. Compleet in 25 aflev. met 16 platen. Per aflev.	0,25.
— Overbetuwsche novellen en andere vertellingen. (Kruuzemuntje. — Van binnen en van buiten. — Mijn oude Jacob. — Een oudejaarsavond. — Wouter Linge.) Leiden, A. W. Sijthoff. 1872. post-8o.	0,50.
— 't Blinkende Hoanje. Leiden, A. W. Sijthoff. 1867. 4o.	0,50.
— 't Kriekende kriekske. Leiden, A. W. Sijthoff. 1867. 4o.	0,50.
— 't Pauweveerke. Leiden, A. W. Sijthoff. 1867. 4o.	0,50.
— Thijs de smid. Uitgegeven ten voordeele van Meijer-Heijmans. Arnh., D. A. Thieme. (Amst., H. G. Bom.) 1869. kl. 4o. f 0,40; op best papier	1,—.
— Tooneelspelers. Leiden, P. van Santen. 1875. roy. 8o. 3 dln.	7,50.

Zie Bibliotheek (Algem.), — Bibliotheek van Volksvoordrachten, — Guldens-Editie, — Novellen (Nederl.), — Visschers gevangen, — Woordje.

De opregte Haarlemsche courant, 6 maart 1868:

De opregte Haarlemsche courant, 23 november 1868:

ST. NICOLAAS-CADEAUX.
 A. W. SIJTHOFF te Leiden heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld de navolgende
Werken van J. J. CREMER.

UIT HET LEVEN. — Beelden en Schetsen. — Driemaal gezien. Herinneringen aan Fidelius. — Wat Vader Harmsen vertelt. — Naar omhoog. — Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de wachtkamer. — Zes schetsen in éene lijst. Prijs f 1,50.
 HETZELFDE, gebonden in linnen en verguld op snee „ „ 2,10.

TWEE NOVELLEN. — Portretten. — Kees Springer in en buiten de kerk. Met eene Lithographie „ „ 1,90.
 HETZELFDE, gebonden in linnen en verguld op snee „ „ 2,50.

ARME SAMUEL. — Een verhaal. — Met eene Lithographie, Muziek en Zang. Derde druk. . . „ 1,80.
 HETZELFDE, gebonden in linnen en verguld op snee „ „ 2,40.

DISTELS IN 'T WEILAND. — Grietje op 't Hönigs-arf. — 't **Kriekende** kriekske. — 't Pauwe-veerke. — Op de Kniehorst. — Bruur Joapik. — 't Blinkende Hoanje. — Oan 't kleine Revierke. — Met platen. Gebonden in prachtband en verguld op snee. Prijs „ 8,90.

Van deze novellen is ook eene goedkoope uitgave verschenen onder den titel van:
NIEUWE OVERBETUWSCHE VERTELLINGEN. Prijs ingenaaid „ 2,90.

De opregte Haarlemsche courant, 29 november 1869:

ST. NICOLAAS-CADEAUX.
 A. W. SIJTHOFF, te Leiden, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld de navolgende
Werken van J. J. CREMER.

UIT HET LEVEN. — Beelden en Schetsen. — Driemaal gezien, Herinneringen aan Fidelius. — Wat Vader Harmsen vertelt. — Naar omhoog. — Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de wachtkamer. — Zes schetsen in éene lijst. Prijs f 1,50.

TWEE NOVELLEN. — Portretten. — Kees Springer in en buiten de kerk. Met eene Lithographie. „ „ 1,90.

ARME SAMUEL. — Een verhaal. — Met eene Lithographie, Muziek en Zang. Derde druk. „ „ 1,80.

DISTELS IN 'T WEILAND. — Grietje op 't Hönigs-arf. 't **Kriekende** kriekske. 't Pauwe-veerke. — Op de Kniehorst. — Bruur Joapik. — 't Blinkende Hoanje. — Oan 't kleine Revierke. — Met platen. Gebonden in prachtband en verguld op snee. „ „ 8,90.

Van deze novellen is ook eene goedkoope uitgave verschenen onder den titel van:
NIEUWE OVERBETUWSCHE VERTELLINGEN „ „ 2,90.

Rederijkers weekblad, 1869:

Onze provincie wordt tegenwoordig druk bezocht door specialiteiten op 't gebied der welsprekendheid. De novellist **J. J. Cremer** heeft te Leeuwarden en te Heerenveen gesproken; echter op laatstgenoemde plaats ditmaal niet met zooveel succes als ten vorige jare. „t **Kriekende kriekske** is niet extra ontvangen. 't Lag echter meer aan den inhoud, dan wel aan de voordracht. De heer **E. D. Dekker** heeft in bezielde taal, tintelende van gloed en leven, meesterstukken geleverd te Sneek, Joure en Heerenveen. Hij is de man die gevoelt wat hij zegt, en tevens zegt wat hij gevoelt. „Zijne geestigheid lost zich op in zoovele vonken als ooit de meest gelukte vuurpijl schitterend kon te voorschijn brengen. Zijn satire is prikkelend als Spaansche peper; zijn sarcasme is als de taal eens leeuws.“ — De heer Victor

Zutphensche courant, 19 februari 1870:

HET KRIEKENDE KRIEKSKE.

Lezing van den heer J. J. CREMER, te
Lochem, in de Groote Zaal der *HARMONIE*, op
Donderdag 24 Febr. 1870, des avonds te *zeven*
uur. — Entrée f 0.99.

Fondscatalogus Sijthoff, 1870:

- 69. J. J. **Cremer**, 't Kriekende kriekake.
- 70. L. van Lanten, Schetsen en teekeningen II

Afbeelding uit de uitgave uit 1870 (Grietje in serie met Kriekende):

Vlaardingsche courant, 7 september 1870:

Ten voordeele van het Roode Kruis
VRIJDAG 9 SEPTEMBER 1870,
des Avonds ten Acht ure,
IN DE ZAAL HARMONIE,
LEZING VAN (OP VEREEREND VERZOEK)
CREMER'S „KRIEKENDE KRIEKESKE
DOOR VINCENT.
TOEGANGSBEWIJZEN ad 25 Cents, te ve
krijgen bij den Heer BRÜCKWILDER, en op de
avond der Lezing van af half zes ure, aan h
Lokaal, — als wanneer tevens plaatsen kunn
worden besproken tot 7 ure, à 10 Cents.

Vlaardingsche courant, 10 september 1870:

Door ongesteldheid is de Lezing van
„Cremer's **Kriekende Kriekske**”,
ten voordeele van het *Roode Kruis*,
UITGESTELD TOT VRIJDAG 16 SEPTEMBER,
's avonds 8 ure,
in de Zaal „HARMONIE”.
KAARTEN zijn te bekomen à 25 Cts. aan het
Bureau dezer Courant en op den avond der Lezing
aan het Lokaal.

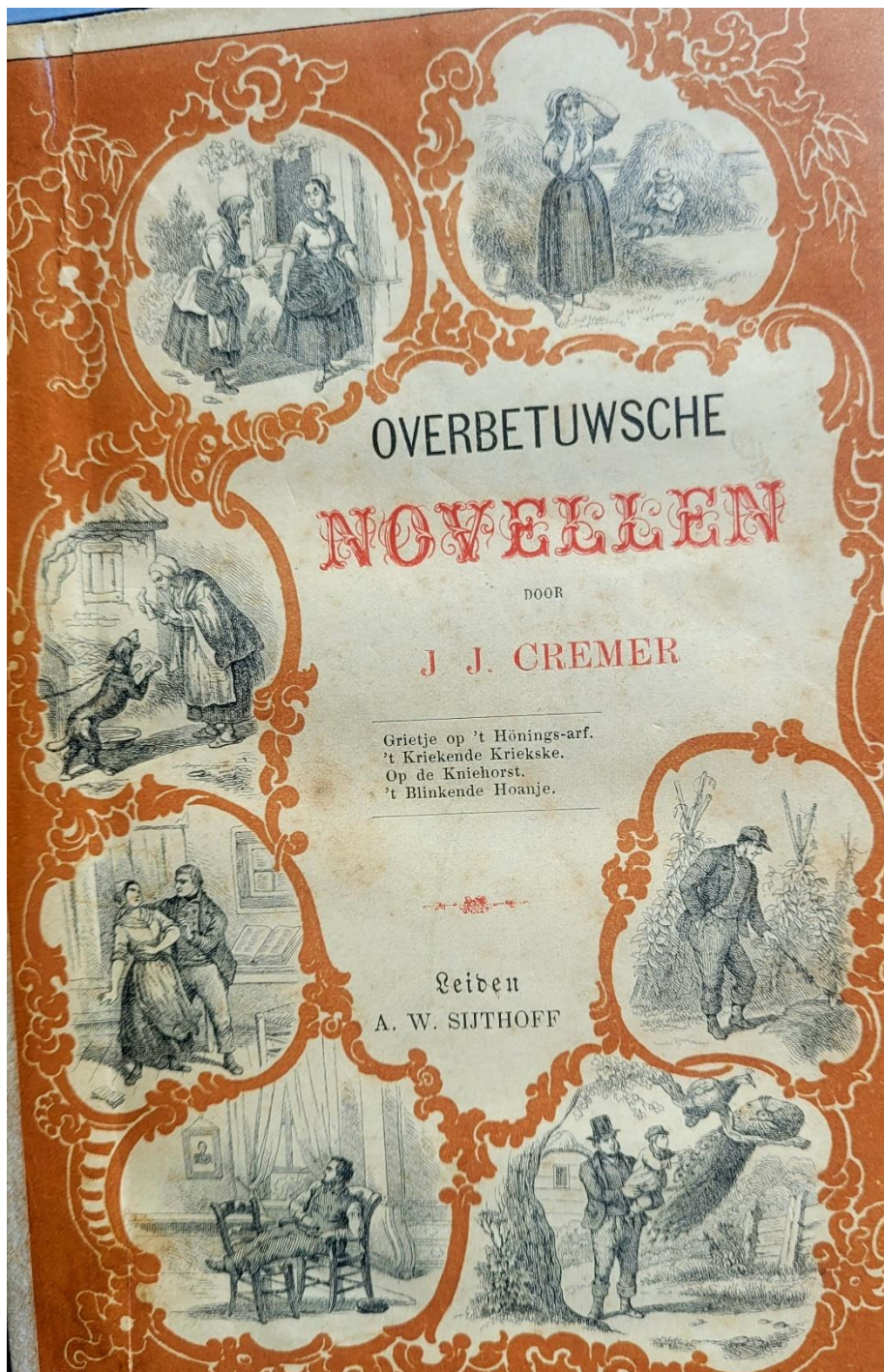
Algemeen handelsblad, 4 december 1870:

ZOOEVEN IS VAN DE PERS GEKOMEN:
J. J. CREMER,
OVERBETUWSCHE NOVELLEN.
GRIETJE OP 'T HONINGS-ARF. — 'T **KRIEKENDE** KRIESKE. — OP DE KNIHORST. — 'T BLINKENDE HOANJE.
PRIJS INGENAAID f 0,50. (3597)

Arnhemsche courant, 6 september 1871:

Prijs 50 CENT. } Grietje op 't Hönings-arf,
't **Kriekende** Kriekske,
Op de Kniehorst,
't Blinkende Hoanje } Prijs 50 CENT.
DOOR
J. J. CREMER.
Voorhanden bij K. VAN DER ZANDE.

Uitgave Sijthoff, 1872:

Jaarboek maatschappij tot nut van 't algemeen, 1872-1873:

(23.) **Volksvoorlezingen.**

DEPARTEMENTEN.	AANTAL VOORLEZINGEN.	AANTAL BEZOEKERS.	ONKOSTEN.	RATEN.	BIJZONDERHEDEN.
GROOTE BROEK.....	2	200	f 10.—	Gehouden te BOVENCARSPEL. Vrije toegang. Onderwerpen: 1. De klokken van E. Laurillard. 2. Het kriegende kriekske van J. J. Cremer. Deze voordrachten werden gevolgd en afgewisseld door eene bijdrage in poëzy, een declamatorium, en door vocale en instrumentale muziek

Alte und neue Welt, 28 mei 1873:

Das zirpende Grillchen.

Nach J. J. Cremer
aus
dem Holländischen übersezt
von
W. Lange.

1.

Abriich schon drei Tage
war es eine Hitze ge-
wesen zum Erstiden.
Heiß, brühheiß war
es und auf der Weide,
wo das gemähte Gras
hier gestreut und geharkt,
dort in Haufen gefeßt oder aufgeladen wurde, sahen die

Wie steht sie köstlich aus, die frische Dirne! Sie
ist nur leicht gekleidet . . . sehr natürlich bei der Hitze!
Das Häubchen — noch ganz steif — hängt los und
die Bänder sitzen hinter den Ohren . . . sehr natürlich
bei der Hitze!

Das feuerrothe Tücheltchen wird nur lose auf dem
bunten Leibchen von einer Nadel zusammengehalten und
sie geht mit bloßen Armen, da sie das Tücheltchen zu Hause
ließ . . . sehr natürlich bei der Hitze!

Minder natürlich finden wir es, daß Hannchen von
ihren Füßen, die weißer sind als Hals und Hände, so
ohne Schuhe Dienste verlangt; und wir glauben dann
und wann auf ihrem Gesicht zu merken, daß auch sie
es nicht so angenehm findet, als sie wohl geglaubt. Sie
that es, weil so viele Andre es thaten.

Als Hannchen nach dem Fährhaus zurückging, war
sie nicht allein. Nicht sobald hatte Michel sie zu Gesicht

Kreisblatt für den Kreis Malmedy, 28. Mai 1873:

Inhaltsverzeichnis des 8. Heftes der „Alten und Neuen Welt“ 1873.	
Stabat mater dolorosa. Gedicht von Clemens Brentano.	253.
— Das zirpende Grillchen. Nach J. J. Cremer aus dem Holländischen übersezt von W. Lange.	254.
— Das Höllenthal in Niederösterreich.	263.

Bauern Zeitung, 1873:

Inhaltsverzeichnis des 8. Heftes der „Alten und Neuen Welt“ 1873.			
Stabat mater dolorosa, Gedicht von Clemens Brentano.	Seite 253	Die österreichische Nordpolarexpedition. Von Hermann J. Klein	Seite 277
Das zirpende Grillchen. Nach J. J. Cremer aus dem Holländischen übersezt von W. Lange	254	Der Tower in London	282
Das Höllenthal in Niederösterreich	263	Alles! Die darmberzige Schwester — und dennoch Braut!	287

Het vaderland, 3 november 1873:

A. W. SIJTHOFF te Leiden geeft uit:

'T KRIEKENDE KRIEKESKE.

Overbetuwsche Vertelling

DOOR

J. J. CREMER.

Prijs 15 Cents. (7652)

Nieuwsblad voor den boekhandel, 2 januari 1874:

CREMER (J. J.). 't Kriekende kriekske. Overbetuwsche vertelling.
4e druk. Leiden, A. W. Sijthoff. 32o. (46 blz.) f 0.15
No. 69 der Alg. Bibliotheek.

Utrechtsch provinciaal en stedelijk dagblad, 30 oktober 1876:

Maarsien, 27 Okt. De nutbijeenkomsten van ons departement werden heden geopend door den heer J. C. Prillewitz met eene voordracht van «Het **kriekende kriekske**» van den gunstig bekenden schrijver J. J. Cremer. De spreker wist het eigenaardige Betuweche dialekt vrij goed weder te geven en zijn auditorium een aangenaam en nuttigen avond te bezorgen. De opkomst had noghans veel talrijker kunnen zijn, hetgeen trouwens een verschijnsel is dat meer in onze afdeeling valt waar te nemen.

Tekening in de uitgave van de Overbetuwsche novellen van 1876:

Algemeen handelsblad, 23 maart 1877:

Nieuwe, Geïllustreerde uitgave van de
Overbetuwsche Novellen en Vertellingen
 van **J. J. CREMER.**

Grietje op 't Hönigs-arf. — 't **Kriekende** Kriekske. — Op de Kniehorst. — 't Blinkende
 Hoanje. — Bruur Joapik. — Gan 't kleine Revierke — 't Pauweveerke. —
 Kruuzemuntje. — Van binnen en van buuten. — Op den zolder. — Mijn
 oude Jakob. — Een oudejaarsavond. — Tonen in den nieuw-
 jaarsmorgen. — Het jawoord. — Enz., enz.

Aangemoedigd door de gunstige wijze, waarop de verschillende vorige edities van **CREMER'S OVERBE-
 TUWSCHÉ NOVELLEN EN ANDERE VERTELLINGEN** door het publiek ontvangen werden, heeft de Uitgever,
 nu de vorige drukken zijn uitverkocht, daarvan eene nieuwe uitgave ter perse gelegd, geïllustreerd met **PLATEN** van den
 Heer G. J. BOS. Ze verschijnt in afleveringen van 2 à 3 vel druks en zal compleet zijn in 25 afl. met **16 PLATEN**.
 Elke aflevering kost bij intekening slechts **25 CENTS**.

De intekening is in iederen Boekhandel opengesteld. (11017)

Java-bode, 27 oktober 1877:

CREMER,

KRIEKENDE KRIEKSKE.
PAAUWE VEERKE.
HÖNINGS-ARF.
BRUUR JOAPIK.
BLINKENDE HOANJE.

50 ct. per stuk bij

5771 VISSER & Co,

Provinciale Brabantsche en sHerthogenboscher courant, 17 november 1877:

CREMERS beroemde Novellen,

in tien deelen, geheel nieuwe uitgave, onopengesneden. *Overbetuwsche*: 1. Grietje op 't Höningsersf, 't **Kriekende** Kriekske, 40 ct. — 2. Op de Knjehorst, 't Blinkende Hoantje, 40 ct. — 3. Bruur Joapik, 't Pauweveerke, 40 ct. — 4. Kruuzemuntje, Van binnen en van bunten, Oan 't kleine Revierke, 40 ct. — *Novellen*: 1. Op d. zolder, Portretten, 40 ct. — 2. Winteravond, Mijn oude Jacob, Wouter Linge, Wat vader Harmen vertelt, 40 ct. — 3. Oudejaarsavond, Tonen in d. Nieuwjaarsm, 6 schetsen, 40 ct. — 4. Arme Samuel, 40 ct. — 5. Kees Springer, 40 ct. — 6. Driemaal gezien, Wat ik hoorde, enz. Naar omhoog, Het jawoord, 40 ct. Deze tien zeer nette deelen te zamen, geheel nieuw,

voor slechts f 3.

Daar de voorraad reeds nu niet groot meer is, zijn spoedige bestellingen per postwissel zeer aan te bevelen.

Markt 's-Bosch, **KLEIN.**

Nieuws van den dag, 26 september 1878:

Eene Nationale Onderneming
 van GEBROEDERS KOSTER en goede vrienden met het Publiek te blijven!

Zieners! die nu iets wad niemand ons kan raden en waarover menet Volgenoot als Particulier verhoord zullen staan kijken.

Vijf-en-Twintig Novellen en Vertellingen
 van J. J. CREMER, als: 1. Geeste op 1 Houtgaard; 2. 't Kriekende Kriekende; 3. 't Pans-
 woude; 4. Op de Kruisheit; 5. Breef Jouke; 6. 't Hinkende Houtje; 7. Oan 't
 Kruis Nieuwe; 8. Ervenningen; 9. Van haren en van haren; 10. Op dat zolder; 11.
 Partestine; 12. Een Watermond; 13. M'n oude Jocke; 14. Wouter Looft; 15. Veder
 Harten; 16. Een Oudpanswoud; 17. Toone in den Nieuwjaarsvoegen; 18. Een schen-
 ken in een l'ijt; 19. Een sprongen in de Keek; 20. Een sprongen in den de Keek; 21.
 After Samen; 22. Eenmaal gesien; 23. Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en
 haren de Wachthamer; 24. Nieuw zinnig; 25. Het bevoerd; 26. Mannen in Thoudertien.
 voor den ongeloude lagen prijs van slechts 1 / 250. De versta in't parit door Vijf-en-
 Twintig Novellen kosten zoo ongeveer 1.12, en nu voor zoo'n prijs 't is onbegrijp-
 pelijk onverklaarbaar, hoe het mogelijk is, en toch... de Ten deelen men-
 men op niet meer dan 40 Grote Takel.

Maar 't verwonderlijkste volgt nog achteraan.
 Men weet dat wij gewent zijn premien te geven, premien uit te loven bij
 wijze van insluiting van Boek en dat bij een velen zoo gelukkig waren om Boek
 te vinden, doch, door den overmatigen bij andere vakkens nog al zwareng heeft ge-
 worden. en het Publiek niet altijd reden had over die zwareng te vinden te zijn, en
 willen wij, om te bewijzen dat wij op dat punt weekdijk heksenmeesters zijn, en
 geen vredege te staat te dit in de eerste verte na te doen.

Let eens wel op:
 Iedereen, wij zeggen iedereen, dus niet enkelen die een hon vinden, doch
 allen diever zedersheid, die voor zoo'n luttel prijsje een serie van bevestigende Ten
 werken van J. J. CREMER kopen, krijgen daarbij present de groote Oeograp-
 phie groot 75 bij 38 centimeters, bestaande in een getroven roep in steendruk —
 een prechtig als een schildering inde — van de wereldberoemde schilderij van DANIEL
 VAN DER HELST, verbeeldende de Schuttersmaaltijd, die vrucht van den bou-
 den hien der Hollandsche Sakkersheid, die ons in herlichtigt figuren uit den man-
 nigheten tijd van ons vadersland had zijn, geschiedt op die bestaande ter eering
 van den Ministerien vrede in den vadersland. Deze recht Nationale en pracht-
 tige prentje, welke van een geschiedkundig netwoud te onderscheiden is, heeft een
 zetter kostwaarde van

DEERTIG GULDEN.
 WACHT EVEN!! No zal men wel zeggen, ja, dat 't veel veel, heel goed, heel
 wel, maar als ik zoo'n extra goed schilderij te zien krijg, dan heb ik dat zeker een
 heel en juist voor de hien, en voor het opstellen en een verband goedkoop het
 ook in, en het heten heel en eenigzins bewaren!!
 Weten wij beiden prout heksenmeesters te zijn en willen dat dan ook
 door daden toonen.
 Iedereen, die voor slechts 1 / 250 den Vijf-en-Twintig Novellen van J. J.
 CREMER koopt, krijgt daarbij Present de heerlijkste groote Oeographe.

De Schuttersmaaltijd,
 geheel opgemaakt op naam en doek, gevermd en gezet in een fraaie,
 brende, vergulde lijst, geheel perst out een maat op te hangen. Dat de tevelen-
 gen van haren bij hopen zullen komen en dat de vaders in den vaders hien met bij
 te looken zullen zijn, willen wij wel niet betoven te zeggen. Daarom moet niet be-
 zocht, behoudt, vreden en vreden wij dat een der welke naar goede arde een
 aanblijft bij een goed vreden te zenden, want den luttel een onmatigheden in de
 war. We er van verwerpen wil moet ons dubbel een kruisheit zenden, met dand-
 tige, nieuw, sterna zenden wij op het nummer of franco een bericht een den posten-
 of of geld af te zenden, en ontvingt waarvan stellen de afvoering zal geschieden.
 GEBROEDERS KOSTER, Lelegrecht, Amsterdam. (181)

Wat zegt gij nu wel van zoo'n prachtig aanbod?
 ☞ Plaatsgebrek noodzaakt ons vele Advertentien uit te stellen.
 Deuk van HOOLOFFEN & HORNEN te Amsterdam

Algemeen handelsblad, 3 maart 1879:

In de vergadering van de Vereeniging Zelfstandig Godsd.
 leven, op a. s. Maandagavond in het lokaal Vereeniging, zal
 de heer L. Wilmans, daartoe uitgenoodigd, 't **Kriekende**
Krieksche, Overbetuwsche vertelling van J. J. Cremer, voor-
 dragen.

Utrechtsch provinciaal en stedelijk dagblad, 23 maart 1879:

*— Blijkens achterstaande advertentie zal door de Letterlievende vereeniging Nicolaas Beets alhier, Woensdag e. k. eene openbare vergadering met dames gehouden worden.

Naar men verneemt zullen, behalve losse voordrachten door de werkende leden, door het werkend lid, den heer A. A. J. v. Es, de novelle van Cremer, getiteld: //’t **Kriekende kriekske**” worden voorgedragen, terwijl mede eene uitvoering zal plaats hebben van het

Utrechtsch provinciaal en stedelijk dagblad, 31 maart 1879:

•— Op Woensdag l. l. gaf de letterlievende vereeniging Nicolaas Beets eene uitvoering voor hare leden. Een afwisselend programma van losse stukken met een declamatorium en de voordracht van Cremer’s bekende novelle //’t **Kriekende kriekske**” mocht den bijval van het talrijk opgekomen publiek verwerven, ofschoon het wel wat lang was voor een gewone voordracht. Bij eene meer akteerende voordracht zou die novelle zeker den ganschen avond hebben kunnen bezetten. De heer van Es had een zware en vermoeiende taak. Ook de heer Poolen van Amsterdam had voor het declamatorium (Reinier Claasen’s dood) eene goede stem en nette voordracht, waarbij hij door den heer Wagenaar en Mej. Tussenbroek met orgel en piano, benevens door een viertal zangers schoon en krachtig werd ondersteund. De avond werd waardig besloten met een drietal losse voordrachten.

Rotterdamsch nieuwsblad, 20 mei 1879:

DAT ZAL AFTREK VINDEN!

Wegens overlijden van Mevr. de Wed. H. G. KOSTER Jr., moet een belangrijk gedeelte van ons fonds te gelde gemaakt worden. Wie dus van deze gelegenheid, om prachtige boekwerken bijna voor niemandal te krijgen, wil profiteeren, moet zich haasten. Wij bieden nu aan: Voor slechts f 2.50 in plaats van f 12, de 10 deelen. Novellen en vertellingen van J. J. CREMER, als:

1. Grietje op 't Hönings-arf; 2. 't **Kriekende** Kriekske; 3. 't Pauweveerke; 4. Op de Kniehorst; 5. Bruur Joapik; 6. 't Blinkende Hoantje; 7. Oan 't kleine Revierke; 8. Kruuzemunje; 9. Van binnen en van buiten; 10. Op den Zolder; 11. Portretten; 12. Een Winteravond; 13. Mijn oude Jacob; 14. Wouter Linge; 15. Vader Harmen; 16. Een Oudejaarsavond; 17. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen; 18. Zes schetsen in één lijst; 19. Kees Springer in de Kerk; 20. Kees Springer buiten de Kerk; 21. Arme Samuel; 22. Driemaal gezien; 23. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer; 24. Naar omhoog; 25. Het Jawoord. 6200

Ieder die zoo'n stel van 10 deelen koopt voor den ongelooflijk lagen prijs van slechts f 2.50, krijgt daarbij cadeau een exemplaar van het beroemde werk: **JULES VERNE. De reis om de wereld in 80 dagen**, bewerkt door GERARD KELLER, met 56 fraaie platen. Dit werk kost overal f 1.50 en nu bij ons cadeau. Naar buiten tegen postwissel van f 2.50. **GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.**

De maasbode, 22 mei 1879:

Boekhandel van Wed. J. R. VAN
ROSSUM te Utrecht.

Heden is verschenen en alom te bekomen:

KRIEKENDE KRIEKSKE,
Betuwsche Gedichten
DOOR (980)
B. VAN MEURS.
Prijs f 0.70, franco per post f 0.75.

De tijd, 30 mei 1879:

ring kachtig voortgaat met het verzamelen van de grootezaden van de natuurkrachten werd overgelaten. Spoedig verwachtte men dan ook gegevens omtrent de resultaten van den meeren hoestende ontvangens. De hoop werd uitgesteld, dat de Staatsbegroting voor 1880 de goede vruchten van dezen arbeid zal dragen, en de voor dezen post uitgetrokken somt aanzienlijk lager zal zijn.

„Kriekende Krieksko“.

Onder dien curieuzen titel verscheen dozer dagen in den boekhandel der Wed. J. B. van Rossum te Utrecht een nieuwe dichtbundel van den zoo gunstig bekenden, populairen schrijver B. van Meurs. 't Zijn bevallige, levig, deels snakerige, deels sijn satyrische, deels naïef woensedige gedichtjes in den betwischen tongval. De Zangster van dezen dichter is te nederig om zich met den leeuwewik, laat staan met den nachtegaal, te meten, en durft, zegt zij, slechts met den krekkel of 't krieksko wadveren; maar zij tierseert en kwinkelt zoo kranig en zoo heerlijk, dat haar liederen inderdaad wel een anderen titel dan den bovengestanden verdienen.

Zoo denkt er, gelijk men hieronder zien zal, ook de Betwenaar of Betwaver over, wien wij, om het eigenaardige van het dialect, de beoordeeling van het ons toegezonden exemplaar oproepen, en van wien wij thans het volgende schrijven ontvangen:

„Toe 'k vur jaeren de Betwische Novellen van Cromer leste, h' 'k lekke keer plezier ien de sorige sprukaken, en kos ik me nie houwen van ischen, ' 'k zeg, dat de spraak en de meieren van ons minnen zoo deujelijk waoren naogemaakt. Maar 't was alied de spraak van de Benjen-Betew en bezonders uut de contje van Driel en daor-hin uut; en ik vur mien h' dewer geloven, so ze ien de Boven-Betew spreken, went daer woon ik nipes, wit je.

„Nou h' 'k endelik mien zie! D' bunkske van Van Meurs — 't Kriekende Krieksko' heit 'et, maar 't is um de dood gin krieksko of 'n hampke, en 't mocht verzechtig wai 't Nachtsogotje' heiten — d' bunkske lekt me beter: 't kumt meer met oaze spraak overeen uut. En ehfeti' moei is 't ook, vrenik moai! 't Geest er krak me' so met die dingen van Cromer: me' keeren me' j' drun lachen da' j' lukt, en me' keeren zou je der waorens haest um schawen of te minste 'n traen ien de oogen kriegen, zoo schon sondoendek kan 't sime wizen. Daor hei j' beverbeild: 't Je mit loer gaten', 't Het Bruidje', 't Traat ien den Ilove', 't Alersleedof' en 't Verdwald'. Maar over 't algemeen zien 't

en Opdebosch rechtens. De substaant bet Openbaar Ministerie. Mr. van Calster is gelast naar de verdoling van den beschuldigde.

Kerdijk is een man van middelmatige, oor kleine dan groote gestalte; hij is tamelijk zwaarlijvig en heeft geheel het uitzien van een goeden rustigen burger; zijn haar is grijs zijn hokkebaarden zijn wit; zijn gelaatstrekken hebben geene bijzondere uitdrukking. Hij is zeer net gekleed in zwart laken en draagt een lange overjas. Toen hij binnen gebracht werd, groette hij bekeeld de rechtbank.

Mr van Calster verklaarde aan de rechtbank, dat de betichte de zaak in het fransch wenschte te behandelen.

Kerdijk knikte toestemmend. De beschuldigde verklaarde daarna te heeten Henri Kerdijk, oud 56 jaren, gewezen directeur eener bankmaatschappij, geboren te Rotterdam, zonder woonplaats in België, thans aangehouden.

De Voorzitter. Gij zijt beschuldigd den valschen naam Karels te hebben gedragen. Bekent gij dit misdrijf?

Kerdijk. Neen.

— Nochtans zijt gij in het register van het hotel ingeschreven onder den naam van Karels.

— Ik heb dit niet gedaan, men heeft mij het boek niet aangeboden.

— Hebt gij aan iemand gezegd, dat gij Karels waart?

— Neen, ik herinner mij dit niet.

— De geneesheeren verklaaren dat gij hun gezegd hebt dat uw naam was.

— Dat kan zijn, in het oogomblik na mijne poging tot zelfmoord. Ik was toen niet wel bij mijn verstand.

Kerdijk verhaalt, dat hij naar Antwerpen gekomen was, om zich het leven te beneemen. Toen hij in het Hotel St-Antoine was afgestapt, ging hij onmiddellijk een revolver koopen, waarmee hij zich trachtte dood te schieten. Die poging mislukte en later bracht hij zich aan den hals een snede toe met een scheermes; wat er daarna gebeurd is, weet hij niet meer. Op de kauser van Kerdijk heeft men een brief gevonden, dien hij gericht had aan den eigenaar van het hotel, en waarin hij dezen verzoekt naar een zekere Daan, te Rotterdam, te telegraphieeren dat Karels zich van kant had gemaakt. „Mijne vrouw en kinderen, verklaarde Kerdijk, met tranen in de stem, terwijl hij zijn zakdoek aan de oogen bracht, mijne vrouw en kinderen zouden dan geweten hebben dat ik het was.“ De betichte houdt ten slotte staande, dat hij geen valschen naam heeft willen dragen, noch zich verbergen. „Indien men mij mijn naam gezwegd had, zegt hij, zou ik geantwoord hebben, dat ik Kerdijk heette. Ik wilde geen telegraphieeren, dat Ka-

De heer van Calster is daarmee afgevoerd.

Mr van Calster, verlediger, protesteerde, omdat de geneesheeren, die Kerdijk verzorgd hebben, niet gedagvaard zijn. Zij zijn de belangrijkste getuigen, die inlichtingen moesten geven over den toestand, waarin Kerdijk zich bevond, na zijn poging tot zelfmoord.

Na eene korte beraadslaging besloot de rechtbank, dat de geneesheeren zullen gedagvaard en de zaak nanstaanden Woensdag zal voortgezet worden.

Kerdijk werd daarop naar de gevangenis terugggebracht.

De berichtgever der N. E. Ct meldt nog het volgende:

Ten tien uur was de gerechtsaal in het paleis van justitie zeer bezet. In het achterste gedeelte achter een hek stonden veel nieuwsgierigen, meest mannen uit de volkeklasse, met blauwe kleden aan en petten op; in het midden van het lokaal een menigte getuigen in verschillende gedingen, die beiden op de rol stonden. Aan het bovendeinde op de estrade zat het tribunaal. Het hofdeur, hooge, ruime lokaal werd tel door de zon beschenen.

Ten 10½ uur werd Kerdijk voorggebracht. Hij was niet met den cellalieren wagen, maar op zijn verzoek onder behoerlijk geleide per vigilante vervoerd. Aan de linkerzijde der zaal, bij een kleine deur, met het escorte verschijnende, bleef hij in den ocolair staan, naarzede, keek schuw naar binnen, maar moest natuurlijk teek vooruit en werd staande voor de rechtbank geplaatst. Hij zag er wel wat bleek, maar overigens welvarend uit, was met zorg gekleed in het zwart, met witte das en bruine handschoenen.

Bij het verhoor der getuigen was Kerdijk aanboudend op zijn zij sloot, scherp luisterende, teekenen van goed- en afkeuring gevende, of den verdodiger roepende om hem opmerkingen te maken.

Omtrent de reis van L. Pincolls, die, gelijk wij reeds meldden, te New-York is aangekomen, vernamen wij de volgende bijzonderheden. Den 17^{den} dater heeft Pincolls op zijnen eigen naam voor zich zelve, zijne vrouw en drie zoons vijf plaatsen genomen aan boord der Germania, eene der snelvarende stoombooten van de White Star Line, welke boot Zondag 25^{den} des maandags om 2 uur te New-York is aangekomen.

Gelijk men weet, is P. met zijne familie den 14^{den} des maandags uit Rotterdam vertrokken, in de richting naar België; den volgenden dag om 3 uur kwam hij te Liverpool aan en een uur later stak de Germania in zee. Hij had dus zijne reisroute zeer berekend.

aanders allemaol grappige, vroolike stuks
 kes, waar geliekertied 'n boel wiesheid
 ien steekt. D'r zien inkelde ouwe ken-
 nissen bej, uut de *Illustraasie* en uut *Rijn*
en Zang; maor die heur je alwer even
 gèrn: hoe dük da' je ze òk lèst, ze bli-
 ven aaltied nêj. Onder de aanderen heide
 òk wer verdekseide aordige dinger: »*Vao-*
der en dochter», dà 's 'n puukske; »*Kaotje*
van der Vâet» is raok, heur; »*Onder 't*
appelen schellen» en »*de Heks ien de Bêtew*»
 zien zuuver nao 't lèven geteikend. En wat
 die kustelike kiender-lietjes aongèet, die
 onze Kunnegin zien aongebôjen, 't is
 zund, asdat er de wiès nie bėjateet, en dat
 't goeje mins zo zèker nog kwelkik ver-
 staan kan; maor dà 's juist òk awè-
 niks: prefester Beijnen zal 't heur wel uut-
 leggen en verdeujeliken of uut de knûp
 doen, zou 'k dinken. — En dan alles
 zoo sitaal mooi op rièn! Mins, »Grôt-
 moeder» hê wel geliek, as ze zeit:
 »waor haol' ze 't van daon?»

»Vraogde nou: Zie je nou hillemaol
 tevreie, en hedde niks, gin ónnen spièr,
 aon te mèrken?, dan mò 'k zeggen: jao,
 kiek, ik vur mien zou sommige woorden 'n
 bitje aanders uitsprèken as de schriever.
 Maor dà kumt meschiens wèges 't rièm; en
 dan derbèj mò m'n nie vergèten, dat de
 sprook ien de Boven-Bêtew òk al ver-
 schelt van dèrp tot dèrp. Bèj ons, dà 's
 te zeggen tusschen Aorem en Nimwège,
 zeggen ze nie »wèrwolf» maor »wèrwol»
 (En 't is bėj ons 'et *echte wèrwolvenland*!),
 nie »spreuwen» maor »sprauwen», nie
 »school» maor »schòl», nie »drempel»
 maor »dùrpel», nie »broek» maor »boks»,
 nie »perds» maor »pèrd», nie »vliën-
 der» maor »spannevogel», nie »wàscheel-
 je?» maor »wàschel d'ou?» enz. enz.,
 en as ze daonig òrg vuul worren, gèven
 ze gin »trap», maor 'n »tramp» of 'n
 »schup».

»Èvel, da' duut er nie toe: die daor
 òver vilt (nie òver dèn schup, maor
 òver 't verschil van zò 'n paor woordjes,
 mein ik), dà 's òk maor 'n knièsoor. Ik
 zeg rondout, dat 'et »Kriekske» verduu
 veld goèd gekriekriekt het!

»WILLEM VAN DE MEULE.

»A (ien de Boven-Bêtew),
 27 Mei 1879."

rels zich had van kant gemaakt, ten einde
 alle opschudding en schandaal te beletten."
 Deze laatste verklaringen van Kerdijk
 worden meermaals onderbroken door
 snikken.

Slechts drie getuigen zijn gedagvaard.

De heer *De Coninck* politie-commissaris,
 verklaart dat, toen hij geraagd heeft
 naar den naam van den zelfmoordenaar
 in het *Hôtel St-Antoine*, men hem geant-
 woord heeft, dat hij Karel heette.

Voorz. Hoe hebt gij later geweten, dat
 het Kerdijk was?

Comm. Ik dacht dat die zelfmoord waar-
 schijnlijk in verband stond met de vlucht
 van de directeuren der *Africaansche Han-
 delvereeniging*, welke ik door de dagbla-
 den had vernomen. Daarenboven was op
 de beurs het gerucht in omloop, dat een
 dier bestuurders zich in onze stad van het
 leven had beroofd.

Voorz. Hoe hebt gij de zekerheid ver-
 kregen, dat het Kerdijk was?

— In de papieren van den betichte heb-
 ben wij een... diploma, een document... *enfin*,
 een stuk gevonden, waarin den naam van
 Kerdijk stond. Wij dachten bijgevolg dat
 de eigenaar er van Kerdijk was. (Dit stuk
 was een maçonniek diploma, waardoor
 den titel van Venerabel eener loge van
 Rotterdam aan Kerdijk werd toegekend).

— Hebt gij Kerdijk ondervraagd?

— Neen.

De heer *Cruyt*, eigenaar van het *Hôtel*
St-Antoine, verklaart dat, toen Ker-
 dijk in het hôtel was aangekomen, hij
 zijn naam niet opgegeven heeft. Men
 heeft hem eerst zijn naam gevraagd, na
 de poging tot zelfmoord.

Voorz. Kendet gij den naam van Ka-
 rels reeds, toen men u den brief bracht,
 waarin de betichte u verzocht naar Rot-
 terdam te telegraphieeren?

— Neen.

— Kende de bediende hem, die u den
 brief gebracht heeft?

— Ik geloof het niet, hij heeft hem mij
 toch niet aangeduid.

— Welke som heeft men bij Kerdijk
 gevonden?

— 250.000 nederlandsche galden in
 bankbiljetten en ongeveer 1000 fr. ander
 geld.

— Had de betichte veel reisgoed bij

G
 beh
 Cha
 van
 geb
 Am
 gen
 huis
 Julie
 He
 van
 heer
 van
 word
 Noor
 Haas
 Ee
 terec
 dekte
 hij d
 vaard
 à dé
 tuige
 bleef
 beken
 De
 nong
 de ve
 het G
 wond
 welke
 dat a
 bloed
 velling
 geen
 De
 arts
 comm
 het s
 dood
 verwe
 jectie
 verwe
 den
 groot
 en b
 digd.
 wond
 neel
 delijk
 Ve
 tine

Van n° 14

Das zierende Grillchen.

Ob die Bäueren in der Ernte lachten!!
 Ob sie lachten! denn - schon drei Tage nach
 einander war's eine Hitze zum Ersticken gewesen.
 Warm war's, ~~das~~ ^{das} heisse Land,
 wo's gemähte Gras, hier umgeharkt un' ausgebreit't,

Nieuws van de dag, 10 oktober 1879:

Najaars-Aanbod om onze werklieden aan den gang te houden.

Voor den ongekend, ongehoord, onvergelykelyk lagen prijs van slechts f 2.50 leveren wij de **25 Novellen en Vertellingen van J. J. CREMER**, compleet in 10 deelen, alzoo slechts een dubbeltje voor iedere Novelle of Vertelling. Inhoud:

1. Grietje op 't Hönings-arf; 2. 't Kriekende Kriekske; 3. 't Pauweverke; 4. Op de Kniehorst; 5. Bruur Joapik; 6. 't Blinkende Hoanje; 7. Aan 't kleine Revierke; 8. Kruuzemunje; 9. Van binnen en van buiten; 10. Op den Zolder; 11. Portretten; 12. Een Winteravond; 13. Mijn oude Jacob; 14. Wouter Linge; 15. Vader Harmen; 16. Een Oudejaarsavond; 17. Tenen in den Nieuwejaarsmorgen; 18. Zes schetsen in ééne lijst; 19. Kees Springer in de Kerk; 20. Kees Springer buiten de Kerk; 21. Arme Samuel; 22. Driemaal gezien; 23. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer; 24. Naar omhoog; 25. Het Jawoord. (8049)

Dat is dan toch wel verbazend goedkoop, als men nagaat dat de eerste uitgave f 12.50 kostte. Zonder twijfel dus zal ieder, die CREMER's Novellen nog niet bezit, met graagte hiervan gebruik maken, te meer daar ieder besteller het recht heeft gratis voor zich er bij te doen vervaardigen **10 fraaie Visitekaarten** op dof Bristol of glacé Victoria-carton. Dan nog bekomt iedereen daarbij als **buitengewone premie** een exemplaar van de prachtige Oleographie **De Schuttersmaaltijd**, groot 75 bij 38 Ned. duimen, welke vroeger bij uitgave f 30 gekost heeft, terwijl eindelijk ieder besteller daarbij nog een genommerden bon cadeau krijgt, waarvoor men er bij cadeau kan krijgen, door de Staats-Loterij uit te maken, eene prachtige **Piano** of een der **10 Gouden Lelies** die wij voor deze aanbieding ter beschikking stellen. Aldus alles bij elkander te bekomen voor slechts f 2.50, of naar buiten tegen toezending van Postwissel aan **GEBROEDERS KOSTER, Leliegraacht, Amsterdam**. Verzoekt vooral duidelijk op te geven wat op de Kaartjes moet gedrukt worden.

Wie zal nu nog nalaten hiervan te profiteren? Moeter en voordeliger Aanbieding is zeker nooit gedaan.

Nieuws van de dag, 8 januari 1880:

WATERSNOOD.

Eenige ongeëvenaarde aanbieding ten voordeele van de noodlijdenden door watersnood.

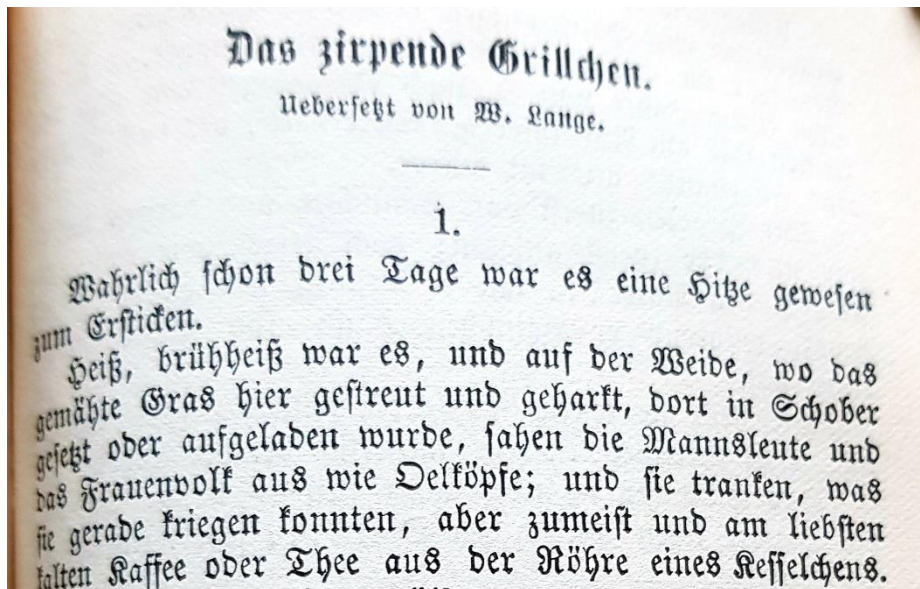
Voor slechts f 3.50 Tien deelen, bevattende: 25 Novellen en Vertellingen van J. J. CREMER, als: Grietje op het Höningsarf. — 't Kriekende Kriekske. — Driemaal gezien. — Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen enz. — Naar omhoog. — Het jawoord. — Een Oudejaarsavond. — Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. — Zes schetsen in eene lijst. — Aon 't kleine rivierke. — Kruzemunje. — van Binnen en van Buuten. — Bruur Joapik. — 't Paauweveerke. — Kees Springer binnen en buiten de kerk. — Arme Samuel. — Op de Kniehorst. — 't Blinkende Hoanje. — Op den Zolder. — Portretten. — Een Winteravond. — Mijn oude Jacob. — Wouter Linge. — Wat Vader Harmen vertelt.

Niettegenstaande dezen buitengewoon lagen prijs van slechts f 3.50 (De eerste uitgave kostte f 12.50) bieden wij hierbij nog aan als cadeau het beroemde boek van HILDEBRAND: de Camera Obscura. Inhoud: Jongens. — Kinderrampen. — Een beestenspel. — Een onaangenaam mensch in den Haarlemmerhout. — Humoristen. — De familie Statok. — De aankomst. — De ontvangst. Hildebrand ziet de stad en Pieter verstout zich pot te spelen. Het Diakenhuismannetje vertelt zijn historie. — Er komen menschen op een kopje thee om verder het avondje te passeeren. — Pieter is waratje verliefd en hoe wij uit spelevaren gaan. — Varen en Rijden. — Genoegens smaken. — Een oude Kennis. — Hoe warm het was en hoe ver. — Hoe aardig het was. — Hoe voortreffelijk zij was. — enz. enz. (Om den geheelen inhoud op te sommen zou te lang zijn, genoeg zij het dat wij hier slechts één derde vermeld hebben.)

Niettegenstaande den lagen prijs van f 3.50 en het beroemde boek als premie er bij cadeau, wordt van elk verkocht Exemplaar 50 Cts. afgezonderd en aan de Watersnoods-Commissie alhier ter hand gesteld. Mochten wij even gelukkig zijn in het bijeenbrengen van aardige, nogal beteekenende sommen zooals bij vroegeren Watersnood.

Naar buiten op ontvangst van Postwissel bij GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.

Duitse veertaling, 1880:

Rotterdamsch nieuwsblad, 9 juni 1880:

gegeven de volgende werken van

J. J. Cremer:

Distels in 't weiland. Grietje op 't Hönings-arf. — 't **Kriekende** Kriekske. — 't Pauweveerke. — Op de Kniehorst. — Bruur Joapik. — 't Blinkende Hoanje. — Oan 't kleine Revierke. Met platen. Gebonden in 4° prachtband en verguld op snee f 8.90.

Overbetuwsche Novellen. Grietje op 't Hönings-arf. - 't **Kriekende** Kriekske f 0.50.

Overbetuwsche Novellen. Op de Kniehorst. — 't Blinkende Hoantje. f 0.50.

Overbetuwsche Novellen. Bruur Joapik. — 't Pauweveerke f 0.50.

Overbetuwsche Novellen. Oan 't kleine Revierke. — Kruuzemuntje. — Van binnen en van buuten f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Op den zolder. — Portretten f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Een winteravond. — Mijn oude Jakob. — Wouter Linge. — Vader Harmen f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Een oudejaarsavond. — Tonen in den nieuwjaarsmorgen. — Zes schetsen in éne lijst. f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Kees Springer in de kerk. — Kees Springer buiten de kerk f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Arme Samuel f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Drie-maal gezien. — Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de wachtkamer. — Naar omhoog. — Het jawoord f 0.50.

Novellen en Vertellingen. Met 8 plaatjes. Gebonden en verguld op snee. f 2.50.

Overbetuwsche Novellen. Met 8 plaatjes. Gebonden en verguld op snee. f 2.50.

Overbetuwsche Novellen en andere Vertellingen. Met 16 plaatjes. Gebonden en verguld op snee . . . f 4.50.

18 juni 1880:

Voor Oud en Jong, voor Arm en Rijk, voor Groot en Klein, voor Jan en Alleman.

Voor den spot goedkoop prijs van slechts f2.50 in plaats van f 5, zooals ze overal kosten, bieden wij aan 10 deelen **Novellen en Vertellingen van J. J. CREMER**. Inhoud: 1. Grietje op 't Hönigs arf, 2. 't **Kriekende** Kriekske, 3. Op den Kniehorst, 4. 't Blinkende Haonje, 5. Buur Jaopik, 6. 't Paauweveerke, 7. Een Winteravond, 8. Mijn oude Jacob, 9. Wouter Linge, 10. Wat vader Harmen vertelt, 11. Kees Springer binnen de Kerk, 12. Kees Springer buiten de Kerk, 13. Op den Zolder, 14. Portretten, 15. Oan 't kleine revierke, 16. Kruuzemuntje, 17. Van Binnen en van Buiten, 18. Een Oudejaarsavond, 19. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen, 20. Zes schetsen in eene lijst, 21. Arme Samuel, 22. Drie-maal gezien, 23. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen enz., 24. Naar Omhoog, 25. Het Jawoord.

Niettegenstaande deze buitengewone prijsvermindering, ontvangt ieder besteller hierbij Cadeau de magnifique Oleographie de **de schoone Italiaansche Vrouw** en 2 groote quarto Prentenboeken voor de Jeugd. Naar buiten tegen toezending van Postwissel waarop moet staan »voor **CREMERS Novellen**«, wordt dit magnifique aanbod dadelijk afgeleverd. Men bedenke wel **CREMER's Novellen en Vertellingen komen nooit weer**, de gevierde Novellist is helaas overleden. Wie een eer wil bewijzen aan zijne nagedachtenis, verzuime niet van deze zeldzame gelegenheid gebruik te maken. Bij **GEBROEDERS KOSTER, Le-liegracht, Amsterdam.** (4739)

Bataviaansch nieuwsblad, 22 juli 1880:

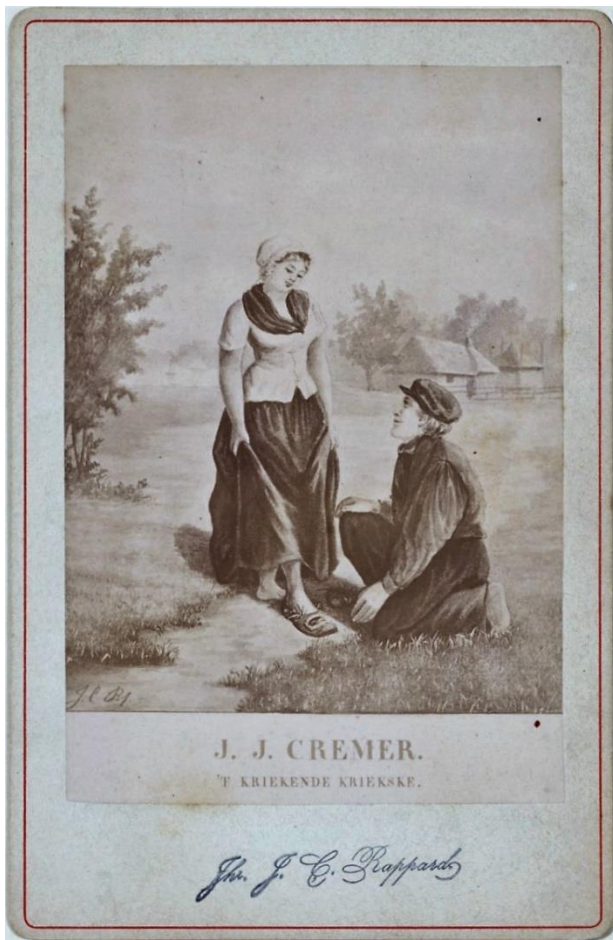
Bakhuizen van den Brink.

Wie denkt dan ook niet met genoeg en aan zoo menige novelle terug?

Wie herinnert zich niet uit «*Het **kriekende** kri-kske*», de treffende vergelijking van het krekeltje met den laster. Hoe kan het eentoonig gepiep van dit diertje u het genot van een schoonen avond bederven, en toch, terwijl gij zijn vervelend geluid maar al te zeer hoort, kunt gij het dier zelf niet vinden.

Wie heeft niet hartelijk gelachen bij de lectuur van «*Jan 't kleine revierke*», wanneer hij kwam aan de be-

J.C. Rappard – Album van Nederlandsche schrijvers : fotografieën van oorspronkelijke teekeningen. 1e serie. Leiden: B. Blankenberg, (firma Couvee & Co.), ca 1880:

Algemeen handelsblad, 15 juli 1881:

Zie je! daar heb ik nu een Daalder voor over!!!!!!

CREMER. 5 deelen zamen voor **f 1.50**. Alle Overbetuwsche Novellen in 4 deelen en alle zijn gedichten 1 deel. Ze zijn mooi, hé! Ze zijn lief, niet waar, ik wilde ze wel gaarne bezitten en nog eens lezen en overlezen, als ze maar niet zoo duur waren.

Welnu!!!!!! Wij hebben nu gelegenheid gevonden ze **SPOT-, SPOTKOOPT** aan te bieden. Ziedaar de 4 deelen Novellen bevatten die aardige verhalen:

Grietje op 't Hönings-arf. — 't **Kriekende** kriekske. — Op de Kniehorst. — 't Blinkende Hoanje. — Bruur Joapik. — Oan 't kleine rivierke. — 't Pauweveerke. — Kruazemuntje. — Van binnen en van buiten, enz.

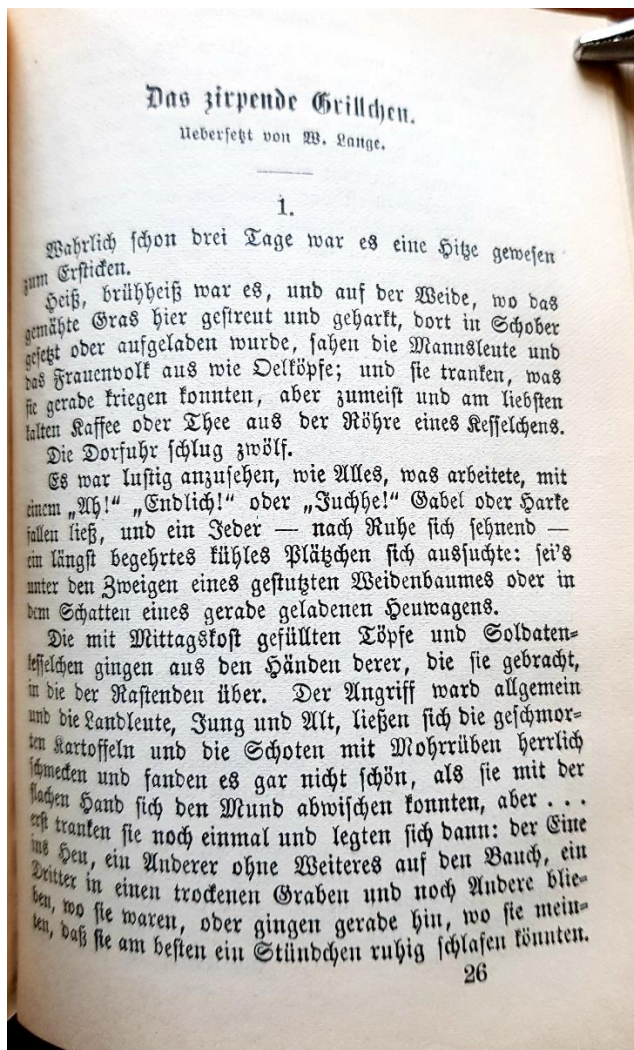
De Gedichten bevatten o. a.:

't Beste Kiend", 't Zonneke en 't Moantje", "Jaopik Peter van Hunze op de Zulveren Brulleft van den Dommenei van Randiek". Ook de andere Gedichten: "het IJs", "de Ziende", "de Rijke", enz. enz.

Nu, dat alles te zamen 5 deelen voor slechts **f 1.50** franco overal heen. De 4 deelen Overbetuwsche Novellen afzonderlijk voor **f 1.20** het deeltje, al de Gedichten afzonderlijk voor **55 Ct**. Men zende slechts Postwissel en schrijve er op "CREMER" aan **GEBR. E. en M. COHEN**, Magazijn van Goedkoope Boeken te Arnhem of te Nijmegen.

(27399)

Duitse vertaling uit 1880:

De toekomst: tijdschrift, 3^e reeks, 1880:

Op den avond van den 18 Februari 1856, terwijl hij nog in Loenen woonde, was hij van daar naar Den Haag gekomen, en trad hij voor het eerst op in het genootschap *Oefening kweekt Kennis*, waar hij zijne hoorders verrukte door de voordracht van zijne *Deine-Meu*. Levendig herinner ik mij nog, hoe de hoofddruk deze was: dat men bij het hooren van dat verhaal beter werd, en er de menschen en den schrijver door lief kreeg. Den 1sten December van hetzelfde jaar 1856 kwam Cremer nogmaals in *Oefening* over met *Het kriegende Kriekske*, en sedert den 12^{den} October 1857 mocht het genootschap Cremer, die zich nu voorgoed in Den Haag was komen vestigen, onder zijne werkende en later onder zijne eereleden blijven tellen, terwijl hij ons jaar op jaar op zijne meesterlijke voordracht vergastte.

Dit meesterlijke voordragen was bij Cremer niet een gevolg van studie, maar eene aangeboren gaaf. Hij *kon* het niet anders. Door de natuur met eene schoone, buigzame stem, zeer beweeg-

Tubantia, 13 augustus 1881:

Zoo juist verschenen:

CREMER

Overbetuwsche Novellen,

inhoudende:

Grietje op 't Höningsarf.

't Kriekende Krickske.

Bruur Joapik.

't Pauweveerke.

Oan 't kleine Revierke.

Kruuzemuntje.

Van binnen en van buiten.

Op de Knichorst.

't Blinkende Hoanje.

Met acht fraaije steendrukplaten, gebonden
in blauw linnen stempelband.

Prijs f 1.50.

Voorhanden in den boekhandel van M. J.
VAN DER LOEFF te Enschede.

Nieuws van de dag, 15 februari 1882:

Aanbieding voor iedereen voor f 2.75.

J. J. CREMER, Overbetuwsche Novellen, Novellen en Vertellingen, te zamen 5 deelen met 16 platen.

INHOUD: Grietje op 't Honingsarf. 't **Kriekende** Kriekske. Op de Kniehorst. 't Blinkende Hoanje. Bruur Joapik. 't Pauweveerke. Kruzemunje. Van binnen en van buuten. Oan 't kleine Revierke. Op den zolder. Portretten. Een Winteravond. Mijn oude Jacob. Wouter Linge. Wat vader Harmen vertelde. Een Oudejaarsavond. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. Zes schetsen in éene lijst. Arme Samuel. Kees Springer in en buiten de Kerk. Driemaal gezien. Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de wachtkamer. Naar omhoog. Het Jawoord.

Bij deze 5 deelen geïllustreerde uitgaaf van CREMER's Meesterwerken zijn gevoegd de twee beroemde overschoone Oleographiën van F. CARL SIERIG.

I. Van het strand, ieder groot 52 bij 40 cM.

II. Naar het strand, Pendanten.

Dat alles bij elkander franco door het geheele land voor f 2.75. Bestel nu voor al uwe Huisgenooten, Vrienden en Bekenden zulk een prachtig aanbod en wacht niet te lang, want dat voor dit keurig aanbod liefhebbers zullen zijn is te begrijpen. Alléén verkrijgbaar bij C. STOOTER, Nieuwe Leliestraat 22, Amsterdam.

Voor buiten franco tegen postwissel à f 2.75.

(8286)

Nieuws van den dag, 8 november 1882:

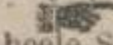
Pakket No. 3 voor f 2.25.

J. J. CREMER, Overbetuwsche Novellen, Novellen en Vertellingen, te zamen 5 Deelen met 16 Platen.

INHOUD: Grietje op 't Honingsarf. 't **Kriekende** Kriekske. Op de Kniehorst. 't Blinkende Hoanje. Bruur Joapik. 't Pauweveerke. Kruzemunje. Van binnen en van buuten. Oan 't kleine Revierke. Op den Zolder. Portretten. Een Winteravond. Mijn oude Jacob. Wouter Linge. Wat vader Harmen vertelde. Een Oudejaarsavond. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. Zes schetsen in éene lijst. Arme Samuel. Kees Springer in en buiten de Kerk. Driemaal gezien. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer. Naar omhoog. Het Jawoord.

ROLAND. Akademie-leven.

Prijs f 1.80.

 In dit Boek wordt het geheele Studenten-leven geschetst.

zegt: goede Boeken voor weinig
2, Amsterdam. Ook alles franco

(2982)

De Standaard, 20 november 1882:

13 extra keurige Prachtbanden voor den spotprijs van f 17.50.

DE COMPLETE WERKEN van J. J. CREMER,

zijnde al de navolgende:

Anna Roose, — Dokter Helmond en zijn Vrouw. — Tooneelspelers. — Daniël Sils. — Hanna de Freule. — Betuweſche Novellen. (Wiege-Mie, De rechte Jozef, De oude Wessels, De reis van Gerrit Meeuwſen en zien Zeun naar de Amsterdame Kermis, Deine-Meu). — Een Reisgezelschap. (Eene zoogmoeder, De Frausche Kom ek, De vriend van den Huize, Het einde Ritter's Hans). — Kees Springer. (Een winternacht, Arme Samuel, Achter de ſchermen, Het begin, Een dag in de residentie, Een dansles op de Meijdervoort, De Koffievrouw. — Kleine Vertellingen, (Twee families, Een winteravond, Oudejaarsavond, Mijn oude Jacob, Driemaal gezien, Naar omhoog, Wat vader Harmen vertelt, Portretten, Schuoden en Blazen, enz. enz.) — Fabriekskind en Werkman. — De Lelie van 's Gravenhage en Tooneelstukken, (Boer en Edelman, Emma Berthold). — Overbetuweſche Novellen, (Grietje op 't Hönigsarf, 't Kriekende Kriekske, Op de Knichorst, 't Blinkende Hoanje, Van binnen en van buiten, Om 't kleine Rivierke, Bella Roel, 't Hart op de Veluw, Japik en Pleuntje, 't Reuske van 't Darp. — Vertellingen en Schetsen, (De Predikants-Dochter, Het Jawoord, 't Lot in den Kerkbuul, De Betuweſche Neef, Wouter Linje, Op den Zolder, Monte Carlo, enz. enz.) — Het Orgel — Gedichtjes. — Gelegenheidsstukken, (De Reus van Antwerpen, Jan Pier en KIoas Klucht of geen klucht, enz. enz.) en een korte Levensſchets van J. J. CREMER, door ARNOLD ISING.

Al die Werken Compleet bieden wij aan in 14 Deelen, keurig netjes ingenaaid, voor den spotprijs van f 12.50, of in 14 extra keurige Prachtbanden voor den spotprijs van f 17.50.

En nu nog iets. Daar er velen in den lande zijn die de Werken van onzen VAN LENNEP, van onzen CREMER gezamenlijk bijeen in eigendon wenschen, stellen wij den prijs voor Van Lennep en Cremer ſamen, compleet in 27 Deelen, netjes ingenaaid, op slechts f 22.50, en in 27 keurige Prachtbanden gebonden voor den spotprijs van f 32.50, dus tegen zoowat 24 Stuivers per Prachtband.

Onmogelijk zoude het zijn om het kostbaarste wat er is zoo spotgoedkoop te kunnen aanbieden, ware het niet gebeurd dat wij de handen hadden ineengeslagen en ze niet gezamenlijk hadden gekocht, gewis men zoude er thans minstens het dubbele voor moeten betalen.

NOG IETS. Belangrijk om te lezen: Daar wij het publiek in de gelegenheid willen stellen om VAN LENNEP en CREMER compleet nog vóór St Nicolaas te ontvangen, stellen wij u voor om niet te dralen met te bestellen teneinde teleur ſtelling te voorkomen. Op den Postwissel van f 12.50, f 17.50, f 22.50 of 32.50 op te geven wat verlangd wordt, de gelden kan men toezenden per Postwissel aan J. GILTAY & ZON, Boekbinders te Dordrecht. Voor stipte aflevering blijven borg

Rotterdamsch nieuwsblad, 1 december 1882:

De Voordeeligste van alle Voordeelige Aanbiedingen!

Recht en dadelijk voor 72 all. die verzagt met of bij Calais en een fraaije illustratie van de ...

N° 1. De ...
 N° 2. ...
 N° 3. ...
 N° 4. ...
 N° 5. ...
 N° 6. ...
 N° 7. ...
 N° 8. ...
 N° 9. ...
 N° 10. ...
 N° 11. ...
 N° 12. ...
 N° 13. ...
 N° 14. ...
 N° 15. ...
 N° 16. ...
 N° 17. ...
 N° 18. ...
 N° 19. ...
 N° 20. ...
 N° 21. ...
 N° 22. ...

Extra, Extra Uitverkoop van Prachtwerken voor Spotprijzen.

Kleine Prachtwerken en heren ...

Amsterdammer, 4 januari 1883:

HET BESTE VAN J. J. CREMER.

5 DEELEN NOVELLEN MET 16 KEURIGE PLATEN.

INHOUD:

Grietje op 't Honigsarf. 't Kriekende Kriekske. Op de Kniekerst. 't Blinkende Hoanje. Bruur Joepik. 't Pauweve rke. Krusmuunje. Van binnen en van buiten. Oan 't kleine Revierke. Op den Zolder. Porretten. Een Winteravond. Mijn oude Jacob. Wouter Linge. Wat vader Harmen vertelde. Een Oudejaarsavond. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. Zes schetsen in éénre Rijn. Arne Samuel. Kees Springer in en buiten de Kerk. Driemaal gezien. Wat ik hoorde en zag in den spoorwagen en binnen de Wachtkamer. Naar omhoog. Het Jawoord.

Hierbij ontvangt ieder besteller:

2 prachtige Oleographiën, groot 52 bij 40 c.M., naar oorspronkelijke stukken van F. CARL SIERING.

I. VAN HET STRAND. II. NAAR HET STRAND.

Dat alles bij elkander voor het bagatel van **f 2.75.**

Dit buitengewoon goedkoop aanbod is verkrijgbaar bij **C. STOOTER, Nieuwe Leliestraat 22 te Amsterdam.**
 Ook naar buiten franco tegen postwissel van **f 2.75.**

Nieuws van den dag, 9 januari 1883:

tellen voor 3, en de Nos. 58/59 tellen voor 2 stuks.

NOG EENS:

Verbazend Goedkoop 20 Nummers voor f 2.—, 40 Nummers voor f 3.50, 60 Nummers voor f 5.— bij **GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.**
Ook naar buiten franco te huis tegen Postwissel.

1. Het Gevonden Kind door G. DE BORDES.
2. Abyssinië en Koning Theodorus.
3. Grietje op 't Hönings-Arf, Overbetuwsche Novellen van J. J. CREMER.
4. Nederlandsche Volksromans door H. C. ROGGE, Fortunatus.
5. Nederlandsche Volksromans door H. C. ROGGE, Reinaert de Vos.
6. Reisherinneringen door P. VAN WOENSEL.
7. J. J. CREMER, 't **Kriekende** Kriekske, Vertelling.
8. Het jaar 1573 door P. C. HOOFT.
9. Het jaar 1574 door P. C. HOOFT.
26. Gewone Deugden met een Krausje, twee novellen door R. KOOPMANS VAN BOEKEREN.
27. De Wet der Stormen door F. W. C. KRECKE.
28. Schetsen met de Pen d. T. VAN WESTHREENE.
29. BRUUR JOAPIK, Overbetuwsche Novelle door J. J. CREMER.
- 30/33. Bloemlezing uit de Werken v. H. CONSCIENCE, 4 stuks.
34. Meteorologie door A. W. STELWAGEN.
35. Stroomen en Rivieren door H. STAHL.
36. Schetsen en Omtrekken door H. KNEPPELHOUT.
37. Oud Nieuws van den Nederl. Landbouw door W. C. H. STARING.

Nieuws van den dag, 13 januari 1883:

Fortunatus.

23. Nederlandsche Volksromans door H. C. ROGGE, Reinaert de Vos.
24. Reisherinneringen door P. VAN WOENSEL.
25. J. J. CREMER, 't **Kriekende** Kriekske, Vertelling.
26. Het jaar 1573 door P. C. HOOFT.
27. Het jaar 1574 door P. C. HOOFT.
28. Nederlandsche Baker- en Kinderrijmen door J. VAN VLOTEN.
29. Bloemlezing uit de gedichten van J. J. L. TEN KATE.
30. Schetsen en tafereelen door Mr. J. VAN LENNEP.
31. Drie Volksliederen door Dr. JAN TEN BRINK.
32. De Stereoskoop door P. VAN DEN BURG.
33. Ontwikkelingsgeschiedenis van den vrijen handel door A. LAMMERS.
34. D. Sappha en Grietje Ulbes, schetsen uit de geschiedenis van de vervolging der Remonstranten in de eerste helft der 17e eeuw door H. C. ROGGE.
35. Amsterdamsche Avondkout door H. JBS RANDS.
36. De verspreiding en bewarktuiging der Dieren door J. v. d. HOEVEN.
37. Palmerstone en Cobden, Twee levensschetsen door Dr. L. W. VAN DEVENTER.
38. Historiebladen door P. C. HOOFT.
- 39/42. Bladzijden uit het leven van HUGO DE GROOT door G. BRANDT en A. VAN CATTENBURGH, 4 stuks.
43. Beschouwingen over den doodstaat door JULES SIMON.
47. BRUUR JOAPIK, Overbetuwsche Novelle door J. J. CREMER.
- 48/51. Bloemlezing uit de Werken v. H. CONSCIENCE, 4 stuks.
52. Meteorologie door A. W. STELWAGEN.
53. Stroomen en Rivieren door H. STAHL.
54. Schetsen en Omtrekken door H. KNEPPELHOUT.
55. Oud Nieuws van den Nederl. Landbouw door W. C. H. STARING.
56. Het Biljart door Dr. BIERENS DE HAAN.
57. Telegraphie, populair behandeld d. W. VRUGGINK.
- 58/61. Gedichten van W. BILDERDIJK, 4 stuks.
62. Huishoudkunde door Mr. W. R. BOER.
- 63/64. Kijkjes in de Oude Schoolwereld door J. TER GOUW.
65. De Bosschen door Dr. N. W. P. RAUWENHOFF.
66. Koffie, Thee en Chocolade door O. DAMME.
67. Verdedigings- en Aanvals-Werktuigen door F. A. T. DELPRAT.
68. Versteeningen door Dr. T. C. WINKLER.
69. Boomen en Bosschen door Dr. D. J. COSTER.
70. De Waarde van Goed Voedsel door Dr. S. Sr. CORONEL.
71. DON CARLOS, Geschiedkundig tafereel door Dr. L. W. VAN DEVENTER.
- 72/74. Gedichten van L. VAN DEN BROEK, 3 stuks.
75. Iets over Gymnastiek door C. FOGTELOO.
- 76/77. Bloemlezing uit de Gedichten van Mr. J. VAN LENNEP, 2 stuks.
78. JOHANNES HUSS of het Concilie van Constanz door Prof. HENKE.

NOG IETS.

Voor buiten de stad moet men **Eén Cent** per Nummer meer betalen voor de franco ontvangst, dus als men 5 GOEVERNEURS en 10 PRESENTBOEKEN kiest, dan moet men 15 Cent meer, alzoof f 1.65 zenden. Op den Postwissel of Briefkaart al de Nummers te schrijven die men verlangt.

NB. De Nos. 39/42 tellen voor 4. De Nos. 48/51 tellen voor 4. De Nos. 58/61 tellen voor 4. De Nos. 63/64 tellen voor 2. De Nos. 72/74 tellen voor 3 en de Nos. 76/77 tellen voor 2 stuks.

GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.

Nieuws van den dag, 20 maart 1883

door O. DAMME.

11. 't **Kriekende** Kriekske, door J. J. CREMER.
12. Telegraphie, populair behandeld door W. VRUGGINK.
13. Iets over Gymnastiek, door C. FOGTELOO.
14. Gewone deugden met een Krausje, Twee Novellen, door R. KOOPMANS VAN BOEKEREN.
- 24, 25 en 26. **Napoleon I en Fran**sen, door A. THIERS, 3 dln.
27. Stroomen en Rivieren, door H. STAHL.
28. Don Carlos, Geschiedkundig tafereel, door Dr. L. W. v. DEVENTER.
29. Historiebladen, door P. C. HOOFT.
30. Reisherinneringen, door P. VAN WOENSEL.

Ieder, die tien Nummers of Exemplaren bestelt voor slechts **Eén Gulden**, aldus éen Dubbeltje per stuk, krijgt daarbij Cadeau: zoo'n prachtvolle, groote, platte Doos met 6 Spelen, als: Ganzenbord, Dubbel Zesspel, Tramwayspel, Skatingrinkspel, Arlequinspel en Doolhofspel. Alles opgeplakt op Bordpapier, keurig, netjes en fraai in kleuren gedrukt. **Ja, 't is waar, 10 Exemplaren uit de Alg. Bibliotheek, en die 6 keurige Spelen, bij elkander voor slechts Eén Gulden.**

Wie nu liever geen Spelen wil hebben mag in plaats daarvan nog 5 Exemplaren, dus 15 Exemplaren kiezen voor slechts éen Gulden. Naar Buiten franco, als men 10 Centen bijdraagt in de kosten van verzending, dus tegen Postwissel van f 1.10 Ct. Men moet op den Postwissel de nummers schrijven, die men verlangt te ontvangen. (1848)

GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, Amsterdam.

Rotterdamsch nieuwsblad, 9 augustus 1883:

 DE KOOPIJES,
die op raken!

No. 1. J. J. CREMER Grietje op 't Hönings-arf en 't Kriekende Kriekke, nu / 0.40.
No. 2. Op de Kniehorst en 't Blinkende Hoanje, nu / 0.40.
No. 3. Bruur Joapik en 't Pauwvoerke, nu / 0.40.
No. 4. Oan 't kleine Revierke, Kruumunje en Van Binnen en Van Buuten, nu / 0.40.
No. 1—4 in eens genomen, nu / 1.25.
No. 5. Mr. J. VAN LENNEP. De Pleegzoon, in Prachtband, nu / 1.60.
No. 6. De Letgevallen van Ferdinand Huijck, in Prachtband, nu / 1.60.
No. 7. Elisabeth Musch, in Prachtband, nu / 1.60.
No. 8. De Roos van Dekema, in Prachtband, nu / 1.60.
No. 5—8 in eens genomen, nu / 6.75.
No. 9. CREMER, Werken compleet, 14 deelen, nu / 12.50, in 14 Prachtbanden nu / 17.50.
No. 10. VAN LENNEP, Werken compleet, 13 deelen, nu / 12.50, in 13 Prachtbanden, nu / 17.50.
No. 11. CONSCIENCE, Werken compleet, 66 deelen, prijs / 61.50, nu / 27.50; dezelfde 69 Werken in 41 Prachtbanden, prijs / 77.50, nu / 40.
No. 9 en 10 in eens genomen, 27 dln., voor / 22.50, in 27 Prachtbanden voor / 32.50.
No. 9, 10 en 11 in eens genomen, 93 deelen, voor / 47.50, of dezelfde 93 deelen in 68 Prachtbanden voor / 70.
't Zijn hier Werken, die den toets van beoordeeling hebben doorstaan en wondervol goedkoop worden uitgekocht. *Mooier en beter vindt men het nergens, de toezending is franco thuis, onverschillig wat men kiest, na ontvangst Postwissel, waarbij, behalve 't verlangde Nummer, staat vermeld: EEN PRACHTVOL AANBOD.*
Verkrijgb. bij D. BOLLE, Bazaar van Goedkope Boeken, Hang bij de Vischmarkt, te Rotterdam. 27535
 Catalogus van in prijs verminderde Boeken op aanvraag gratis en franco.

Nieuws Van den dag, 20 september 1883:

<p>Prijs / 1.90. No. 15. J. J. CREMER, Overbetuwsche Novellen, 4 deelen, samen nu / 1.25. Inhoud: Grietje op 't Hönings-arf.—'t Kriekende Kriekke.—Op de Kniehorst.—'t Blinkende Hoanje.—Bruur Joapik.—'t Pauwvoerke.—Oan 't kleine Revierke.—Kruumunje.—Van Binnen en Van Buuten. No. 16. Diverse fraaie Romans. 3 deelen. Pr. / 8, nu samen / 1.—</p>	<p>No. 28. W. MESSCHERT. De Gouden Bruiloft, groote uitgave met pl. van Rochussen. In prachtband prijs / 2.70 nu / 1.30. No. 29. Aurora, keur van Proza en Poëzy, met keurige staalplaten in prachth. verguld op snee. Prijs / 4.90 nu / 1.25. No. 30. Licht, Liefde en Leven, onder redactie van J. F. BLAAUW, W. FRANKEN AZ., S. HOEKSTRA, G. W. VAN DER POT en anderen, 2 dln. Prijs / 6 samen nu / 1.25. No. 31. De twee groote schilde-</p>	<p>Fabelboek, met gekleurde platen. Prijs / 1.50 nu / 0.90. No. 46. C. SCHMID. Bloemlesing, verhalen voor de jeugd, 3 dln. met pl., nu / 1.50. No. 47. FRANS HOFFMANN. Bloemlesing, diverse verh., 3 dln. met pl. Prijs / 3 nu / 1.75. No. 48. Antonie, De kleine Zwerfver, een verhaal met gekl. platen. Prijs / 1.25 nu / 0.50. No. 49. P. J. ANDRIJESSEN. De Kolossus der 19e Eeuw, in Prachth. Prijs / 1.50 nu / 1.</p>
---	--	---

maar de voorraad moet weg, daarom al zijn het reeds zulke spotprijzen, geef ik aan ieder, die hieruit voor slechts / 3 koopt, nog Cadeau: Ten te. Een Lot van de Amsterdamsche Tentoonstelling. Ik behoeft niet te zeggen dat ieder, die de ruim 7000 kostbare prijzen gezien heeft, stellig een Lot wil hebben, maar buiten en behalve dat krijgt ieder bij elken koop van / 3 ook nog een gratis genummerden Bon, waarop men door aanwijzing der Staatsloterij een geheel 5 pCt. Oostenrijksch Aandeel van fl. 300.000, fl. 50.000, fl. 25.000, fl. 15.000 enz., echter nooit minder dan fl. 600.— Sped u thans om uit te kiezen. Wie voor / 6 kiest krijgt, 't spreekt van zelf, twee Loten en twee Bonn cadeau, enz. enz. enz. — De toezending is franco thuis, onverschillig men voor minder of voor meer dan / 3 uitzeekt. Op den Postwissel behalve de Nummers te schrijven: Najaars-Aanbieding.
Verkrijgbaar bij D. BOLLE, Bazaar van Goedk. Boeken, Hang b/d Vischmarkt, Rotterdam

Utrechtsch provinciaal en stedelijk dagblad, 9 december 1883:

Maarssen, 8 Dec. Voor de leden van de maatsch. tot Nut van 't algemeen alhier, trad gisteren avond op de heer J. C. Prillewitz. De hoofdschotel bestond uit Cremers «**Kriekende Kriekske**». Hoewel het niet ieder gegeven is de novellen van dezen gevierden schrijver in den Betuwschen tongval voor te dragen, werd dat door den spreker op uitnemende wijze ten uitvoer gebracht. — Na de pauze werden nog eenige komische gedichten van H. A. Banning en Cremer door spreker ten beste gegeven, welke de bijvalsbetuigingen van de leden, die in aanzienlijk getal waren opgekomen, mochten inoogsten.

Provinciale Drentsche en Asscher courant, 22 maart 1884:

Hoe is het mogelijk ?????

Cremer ... 2 Prachtbanden ... vol fraaie Platen voor f 3.50

Kent gij ze wel de beelderige Novellen? We bezitten die thans in 2 keurige Prachtbanden, zeer fijn bewerkt, met 16 fraaie Platen.

Ziehier wat ze bevatten:

Grietje op 't Höningsarf. 't **Kriekende** Kriekske. Bruur Joapik. 't Pauweveerke. Oan 't kleine Revierke. Kruuzemunje. Van binnen en van buuten. Op de kniehorst. 't Blinkende Hoanje. Op den Zolder. Portretten. Een Winteravond. Mijn oude Jakob. Wouter Linge. Wat vader Harmen vertelt. Een Oudejaarsavond. Tonen in den Nieuwjaarsmorgen. Zes schetsen in eene lijst. Arme Samuël. Kees Springer in en buiten de kerk. Driemaal gezien. Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer. Naar omhoog. Het jawoord.

Werkelijk, hoe onbegrijpelijk het ook schijne, die 2 prachtige werken van den eenigen genialen, beroemden CREMER, 2 Prachtbanden vol fraaie Platen, een sieraad voor elke Huiskamer, voor elk Salon, voor ieder huisgezin, waarin met fraaien druk al de boven omschreven staan, kosten *franco* overal heen slechts **f 3.50**. Men zende Postwissel, schrijve er op »Cremer» en het Prachtwerk ontvangt men *franco* van **Gebr. COHEN**, Magazijn van Goedkoopste Boeken, te *Arnhem* of te *Nijmegen*.

Nieuws van den dag, 28 september 1886:

cadeau te krijgen.

Doch dat is nog niet alles! Gij krijgt veel meer nog voor uwe 18 Stuivers, want wij geven er ook nog bij cadeau:

1. Een afdoend geneesmiddel voor een kranke Maatschappij (doelend op het Socialisme dezer dagen), door H. BARENDSSEN.
2. Vijf Photographie-Portretten van beroemde Nederlanders, en
3. 't **Kriekende** Kriekske, overbetuwsche vertelling door J. J. CREMER, 4e druk.

Dus wel te verstaan: 1. Oud Amsterdam. 2. Keurige Oleographie. 3. Platte Grond, nieuwe uitgave. 4. Socialisme. 5. Vijf Portretten. 6. Novellen van Cremer, en dat alles voor 90 Cts. afgehaald of voor 95 Cts. per Postwissel te zenden *franco* door geheel het land.

Bij **GEBOEDERS KOSTER**, Leliegracht 28, Amsterdam.

Algemeen handelsblad, 3 maart 1889:

** KOOG A/D. ZAAN, 1 Maart. Hedenavond trad alhier in *De Waakzaamheid* op voor eene goed gevulde zaal de heer J. M. van Aken van Amsterdam, die ten voordeele der volks-leesbibliotheek van het Nut „Het **kriekende** Kriekske” van Cremer, en „Eene heele lieve Verrassing”, van Justus van Maurik met veel talent voordroeg.

Deze lezing verschafte het bestuur dier bibliotheek ongeveer 75 gulden aan toegangsgelden, welke best te gebruiken zijn.

Overzicht van de geschiedenis der Nederlandsche letterkunde, 1890:

proza, *Betuwsche- en Overbetuwsche novellen*, om hare naieviteit, liefelijke schilderingen, uitmuntende strekking en geestige inkleeding grooten lof inoogsten, vooral van hen, die ze den schrijver op zijne uitstekende wijze hadden hooren voordragen. Inzonderheid moeten van deze schetsen uit het Geldersche landleven de laatstgenoemde, die elk eene der voornaamste zonden tot hoofdthema hebben, vermeld worden, als: 't *Pauwenveerke* (hoogmoed), *Bruur Jaopik* (nijd), 't *Blinkende Haonje* (huichelarij), *Aon 't kleine Revierke* (luiheid), *Op de Kniehorst* (gierigheid), 't *Kriekende Kriekske* (laster) en *Grietje op 't Höningsarf* (bijgelooft). Ook Cremer's grootere werken, de

Nieuws van den dag, 16 juni 1891:

1 GULDEN inplaats van f 5.20.

Wie zal zulk een kostbaar boek voor den huiselijken kring voor slechts **EEN GULDEN** laten staan, te meer daar men het recht heeft uit onderstaande verzameling nog een Boekwerk er bij te kiezen:

1. **Dwarskijkersverzen**, Bokkesprongen van Ouden en Jongen. Vermakelijke lectuur voor Verliefd en niet-Verliefd, door SERVAAS DE BRUIN.
2. **Kijkjes in de Oude Schoolwereld**, door J. TER GOUW, 2 deeltjes.
3. 't **Kriekende Kriekske**, Overbetuwsche Vertelling, door J. J. CREMER.
4. **De Gedichten v/d Schoolmeester**, uitgeg. door Mr. J. VAN LENNEP.
5. **Oud en Nieuw**. Verzameling van Oorspronkelijke Gezelschapsliederen op algemeen bekende en zeer geliefkoosde zangwijzen, door W. METS Tz. (Vierde herziene en verbeterde druk).
6. **Uien en Pillen**. Vluchtige grepen. Grappige Schetsjes en Schalksche Rijmen, door JAN COURAGE (Tweede druk).

Alles franco thuis na toezending van postwissel aan **GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht 28**. Amsterdam, of aldaar af te halen. — Op den postwissel te zetten: **ONUITPUTTELIJK AANBOD**, en het nummer 't welk men er bij verlangt.

Nieuws van den dag, 13 maart 1895:

van VAN LENNEP voor slechts / 7.50 in 12 prachtbanden.

En ten tweede: Alle Werken van J. J. CREMER, de complete CREMER eveneens in 12 keurig fraaie uniforme prachtbanden voor slechts / 7.50.

Alle werken van CREMER, Betuwsche Novellen: Wiege-Mie, De rechte Jozef, Deine-Meu. — Een reisgezelschap. — Eene Zoogmoeder. — De Fransche Komiek, Ritter's Hans. — Kees Springer, Arme Samuël, Jacob, Wat Vader Harmen vertelt, Schudden en blazen, enz., enz. — De Lelie van 's-Gravenhage, Tooneelstukken. — Daniël Sils. — Anna Rooze. — Dokter Helmond en zijn vrouw. — Hanna de Freule. — Tooneelspelers. — Overbetuwsche Novellen: Grietje op 't Hönigsarf, 't **Kriekende** Kriekske, Bella Roel, Op den Zolder, Monte Carlo. — Het Orgel. — Gedichtjes, enz. enz., en een Levensschets van CREMER door ISING.

Alle werken van CREMER in 12 keurige prachtbanden slechts / 7.50. Alleen de rijk in goud bewerkte banden zijn den prijs waard.

?? Is dat gek hé? Is dat fraai hé? ~~Maar~~ Maar wij zijn nog niet gereed! Wie van dit koopje profiteert, kan bovendien nog rijk worden in een paar dagen.

Elk die een compleeten VAN LENNEP koopt voor / 7.50, rijk gebonden, krijgt bovendien geheel gratis een bewijs van aandeel in de toewijzing der 6 Premieloten ter waarde van / 508 — in Serie B van ons / 10,000 aanbod, welk bewijs later nog recht geeft op deelname aan de toewijzing van den hoofdprijs, bestaande uit 40 volle Premieloten ter waarde van / 5070.—

Evenzoo geven wij bij een compleeten CREMER in 12 prachtbanden, een dergelijk bewijs van aandeel, en die beide seriën, 24 prachtbanden, den compleeten VAN LENNEP en den compleeten CREMER, koopt, bekomt 2 bewijzen van aandeel in de toewijzing van een fortuin. Meer dan 1000 volle aandelen worden niet uitgegeven.

Op den te zenden postwissel zette men „PRACHTBANDEN-AANBOD“ benevens den titel van het verlangde en men ontvangt deze meesterwerken van Hollandsche romantiek franco uit de Magazijnen van Goedkoopse Boeken van GEBR. E. & M. COHEN, te Arnhem

De Graafschapbode, 1 februari 1896:

BARCHEM.

— Donderdagavond j.l. had hier de derde lezing in dit seizoen plaats. Als spreker trad op de heer A. K. E. Horst uit Lochem, die op meesterlijke wijze voordroeg „'t **Kriekende** Kriekske” van Cremer, en ons daardoor eenen avond verschafte, even genotvol als leerrijk. Met een woord van hulde en dank aan den geachten spreker werd deze genoegelijke en onvergetelijke avond besloten.

Steenwijker courant, 22 februari 1897:

— Den 16 Februari l.l. hield het Departement Frederiksoord en Omstreken der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen eene vergadering te Noordwolde. Als spreker trad op de heer H. C. Brouwer, die voor de pauze het „kriekende Krieske” van Cremer voordroeg, na de pauze een viertal luimige gedichten van Laurillard. De heeren Meijndersma en Lijsten hadden tot bijdrage ieder een stukje van Justus van Maurik.

Nieuws van den dag, 31 oktober 1899:

Om nit te kiezen, raadplege men de volgende Algemeene Bibliotheek,

bevattende een Schat van Binnen- en Buitenlandsche Letterkunde. Oudere en Nieuwere Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis, Staatshuishoudkunde, Maatschappelijke Belangen, Sterrekunde, Natuur- en Scheikunde, Planten- en Dierkunde, Land- en Volkenkunde, Kunsten, Landbouw, Handel, Nijverheid, enz.

1. J. J. Cremer. 't Pauwen- verck.	19. C. E. van Koetsveld. Overburen.	43. G. D. J. Schotel. De Hollandsche Keizer en Kelder der 17e eeuw.	68. J. J. Cremer. 't Kriekende Krieske. Overbetswache Vertelling.
2. F. van der Hoeven. De Verspreiding en Doelmatigheid der Bieren.	20. J. J. Cremer. Bells Roel. Overbetswache Vertelling.	44 en 45. J. van Gouw. Kijless in de oude Schoolwereld.	70. P. C. Hooft. Het jaar 1572.
3. Jules Simon. Beschouwingen over de Doodstraf.	21. O. Danne. Koffie, Thee en Chocolade.	46. J. J. van Kafe. Bloemlesing uit zijne Gedichten.	71. P. M. van der Wulp. Abyssinië en Koning Theodora.
4. Dr. Hierons de Haan. Het Eilijnt.	22. P. W. C. Krecko. De Wet der Stroomen.	47. J. J. Cremer. Bruer Joepik. Overbetswache Vertelling.	72. P. C. Hooft. Het jaar 1574.
5. C. E. van Koetsveld. Het jaar 1900.	23. P. van Wostrheene. Schatzen met de Pen.	48-49 en 50. A. Thiers. Napoleon I en Prales, 3 deeltjes.	73. Dr. J. ten Brink. Drie Volksliederen.
6 en 7. Mr. W. R. Boer. Raikhoudende, 2 deeltjes.	24. W. M. Loggeman. Kachela.	51. H. Wille. Een Gebeten.	74. J. J. Cremer. 't Rinkende Hoasje. Overbetswache vertelling.
8. Dr. L. W. van Deventer. Pastoraal. Een Loversbeeld.	25. Typen door den euden Heer Smit.	52. Mr. J. v. Lennep. Schetsen en Teekeningen.	75. A. W. Steilwagen. Meteorologie.
9. J. J. L. ten Kate. Anderson's Prentboek, weder prenten. Vertellingen van de Maan.	26. M. W. Scheitma. Weestverorging in vroegere en in onze dagen.	53. W. de Jong. Dichtjes van een Boersarbeider te Vreien.	76. H. C. Hogge. D. Sapien en G. Ubuu.
10. W. Vrugink. Telegraphie. Populair behandeld.	27. P. C. Hooft. Het jaar 1572. Bloemlesing uit zijne werken, 4 deeltjes.	54. Dr. D. J. Coster. Hoopen en Dromen.	77. H. Stahl. Stroomen en Rivieren.
11. G. Keller. De Heer Van Boorden en zijn Gezin en Een Klokkenwiel.	28. J. T. Buijs. Volkskhoude- kunde.	55-56-57 en 59. H. C. Hogge. Nederlandsche Volkero- maas, 2 deeltjes.	78. J. Knappelhout. Schetsen en Ontwerpen.
12. A. A. Staart. Onze Gesan- gen.	29. P. A. T. Delprat. Verdelij- ginge en aandravertolgen.	60. P. Kaiser. De verbaatsin- gen van Zoo en Manz.	79. 80 en 81. W. C. H. Staring. Over den Nederlandschen Land- bouw, 3 deeltjes.
13. Dr. N. W. P. Hauwen- hoff. De Bommen.	30. P. Kuizer. De schijfgestalten der maan.	61. Dr. S. de Coronel. De waard van goed vreesen.	82 en 83. Mr. J. van Lennep. Disserteling uit zijne Gedichten, 2 deeltjes.
14. H. Koopmans van Beek- hof. Gewone Deugden, met een kranke. Twee novellen.	31. A. Lammerz. Ontwikkelings- geschiedenis van den Vigen Handel.	62. Dr. L. W. van Deventer. Den Castor. Omschrijving Tafel.	84. 85. 86 en 87. W. Bilder- dijk. Gedichten, 4 deeltjes.
15. P. van den Burg. De Ste- noscoop.	32. E. Laurillard. Een Tocht naar Sedan.	63. G. Fongeloo. Iets over Gym- nastie.	88. 89 en 90. L. van den Broek. Gedichten, 2 deeltjes.
16. Dr. D. de Loos. Zetmeel en Malk. Een paar onderswerpen uit het gebied van schikunde.	33 en 34. J. van Vloten. Neder- landsche Raker- en Kinderrijen, 2 deeltjes.	64. J. J. Cremer. Grietje op 't Honings-Art. Overbetswache Ver- telling.	91. P. C. Hooft. Historischaden.
17. Mr. J. van Lennep. Bloem- lesing uit zijne Gedichten.	35. L. van den Broek. Ge- dichten.	65. G. v. d. Linda. De vrijwil- lige jagers der Leidsche Hoog- school in 1839 en 1841.	92. G. de Borsius. Het Ge- roeden Kind.
18. H. C. van Hall. De Natuur- rijke verscheidenheid van den Bodem van Nederland.	36. J. B. Rietstap. Wapen- kunde en Heraldiek.	66. P. C. Donders. Zien en Blijven Zien.	93. Dr. L. W. van Deventer. Palmerston en Cobden. Twee la- vensbeschissen.
	37. W. van de Poel. Neder- landsche volksfeesten.	67. Prof. Henke. Johannes Hus en het Concilie van Constans.	94. E. Lisbrandus! Amster- damsche Avondkout.
	38. M. A. Perk. Kavelde Groot.	68. P. van Woensel. Betel- herinneringen.	

Alzo goed begrepen. Elk Nummer uit de Nummers 100-100 VLETTIG OERTS, en 5 Deeltjes naar keuze uit de Algemeene Bibliotheek gratis er bij.
Wie nu, om naar een voorbeeld te nemen, wilt zien het belangrijke Werk van Dr. SCHÖTTÉ, Kennisgevinge, uitgegeef door 5
Nummers, betaalt daarvoor slechts / 1.50 en heeft bovendien nog 7 reeds 15 Deeltjes uit de Algemeene Bibliotheek gratis er bij uit te kiezen.
't Ja. in één woord, een onbegrijpelijk goedkoop Aanbod, zooals nog nimmer gedaan is, en waarvan gedurende deze
Week mede nog 10 pCt. voor het „Boudoer Kruis” bestemd is.
Betal. dus spoedig en verzeld vooral aandachtig op het Streeksje via Postwiel de Nummers welke men koopt en de Nummers der Alge-
meene Bibliotheek, welke men afkoopt heeft. Naar Balton alles franco thuis na ontvangst van Postwiel.

Te bekomen bij GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht No. 28. Amsterdam.

Zutphensche courant 2 februari 1901:

Warnsveld, 31 Jan. Ondanks het ongunstige weer en den slechten weg was de opkomst ter vergadering van „Oefening baart Genot“ gisteren avond in „de Pauw“ gehouden, zeer bevredigend. De heeren G. J. Memelick en A. J. Craaijo beiden uit Zutphen en leden der vereeniging traden als sprekers op. Voor de pauze gaf eerstgenoemde ons ten gehoor „t **Kriekende Kriekske**“ van Cremer, terwijl laatstgenoemde na de pauze ten beste gaf: „Huwelijkstrouw“ van dr. E. Laurillard en „Kobus uit de drie Kraantjes“ van Justus van Maurik.

Algemeen handelsblad, 26 november 1901:

???? Is dat mooi???? Is dat goed????

en dat alles, alles te zamen, alle romantische werken van VAN LENNEP voor slechts **f 7.50** in 12 prachtbanden.

En ten tweede: **Alle werken van J. J. CREMER**, de komplette CREMER eveneens in 12 keurig fraaie uniforme prachtbanden voor slechts **f 7.50**.

Alle werken van CREMER. Betwusche Novellen: Wiege-Mie, De rechte Jozef, Deine-Meu. — Een reisgezelschap. — Eene zoogmoeder, De Fransche komiek, Bitter's Hans. — Kees Springer, Arme Samuel, Jacob, Wat vader Harmen vertelt, Schudden en blazen enz. enz. — De Lelie van 's-Gravenhage, Tooneelstukken. — Daniël Sils. — Anna Rooze. — Dokter Helmend en zijn vrouw. — Hanna de Freule. — Tooneelspelers. — Overbetwusche Novellen: Grietje op 't Hönigsarf, 't **Kriekende Kriekske**, Bella Roel, Op den zolder, Monte Carlo. — Het Orgel. — Gedichtjes, enz. enz. en een Levensschets van CREMER door ISING.

Alle werken van CREMER in 12 keurige prachtbanden slechts **f 7.50**. Alleen de rijk in goud bewerkte banden zijn den prijs waard!

?? Is dat gek hé? Is dat fraai hé?

Op den te zenden postwissel zette men „Prachtbanden-aanbod“, benevens den titel van het verlangde en men ontvangt deze meesterwerken van Hollandschen romantiek franco uit de Magazijnen van Goedkoopse Boeken van **GEER. E. & M. COHEN**, te Arnhem en te Nijmegen.

Arnhemsche courant, 17 juli 1905:

— Bij A. W. Sijthoff te Leiden is verschenen : no. 1 van Leidsche herdrukken, drie der Over-Betwusche vertellingen van J. J. Cremer, nl. : 't Pauweveerke, 't **Kriekende Kriekske** en Kruuzemuntje. Jammer dat het aardige boekje met zoo'n kleine letter gedrukt is.

Nieuws van den dag, 18 juli 1905:

No. 1 van deze herdrukken brengt drie Overbetuwsche Vertellingen van Cremer: 't Pauweveerke — 't **Kriekende** Kriekske — Kruuzemuntje.

Drie van zijne mooiste en fijnste schetsen. Men leze of herleze ze eens. Wie ze niet kent — duizenden jongeren misschien — zal verbaasd staan van dezen gevoelvollen humor, van deze fijne observatie, van deze bondigheid. Ze zullen verbaasd staan, want humoristisch en is er tegenwoordig niet één; bondigheid is evenmin bekend, en de observatie meent men tegenwoordig eerst ontdekt te hebben.

Wie ze wel kent, zal ook genieten, vooral als hij zich daarbij kan voor den geest brengen hoe Cremer ze met zijn fluweelen stem voordroeg.

Algemeen handelsblad, 21 juli 1905:

A. W. Sijthoff te Leiden begint, à l'instar van de „Zwolsche“, een reeks „Leidsche Herdrukken“, een buitengewoon goedkoop uitgaafje, dat misschien wel mede zijn ontstaan te danken heeft aan het plan om goedkoope lectuur uit te geven van den heer L. Simons. In het eerste deeltje, dat verschenen is, vinden wij drie vertellingen van J. J. Cremer, „'t Pauweveerke“, „'t **Kriekende** Kriekske“ en „Kruuzemuntje“, de bekende lieve, och, misschien wel wat te lieve maar toch zoo aardige vertellingen, waarvoor indertijd op de Amsterdamsche H. B. S. de heer Hagedoorn, die ze ons voorlas, ons jongens wist te winnen.

Voor den prijs ziet dit boekje er werkelijk nogal goed uit. Wel is de afstand tusschen de regels wat klein, maar de letter is duidelijk.

Nog drie deeltjes met novellen van Cremer worden toegezegd; verder werken van Van Lennep, Vosmaer, Ten Brink, Gram, Keller, Limburg Brouwer, Andriessen, Louwerse, ook Da Costa, Vondel enz.

Een uitgaaf, waarvan de uitgever zeker plezier zal beleven.

Zutphensche courant, 21 juli 1905:

De firma A. W. S y t h o f f te Leiden heeft onder den titel „Leidsche herdrukken“ een serie uitgaven geopend, waarvan J. J. Cremer's 't Pauweveerke, 't **Kriekende Kriekske** en Kruuzemuntje de eerstelingen zijn. De prijs per nummer, 10 ct., — dus voor de drie novellen

Nieuwsblad van Friesland, 22 juli 1905:

Ter Aankondiging.

De heer A. W. Sijthoff te Leiden zal, onder den titel van „Leidsche herdrukken“, een serie overdrukken geven van het beste uit de werken onzer meest bekende vaderlandsche schrijvers. Voor één dubbeltje heeft men dan een werkje van 78 bladz., met compressen en toch duidelijken druk, dus heel wat lectuur. Het eerste no. bevat Cremers Overbetuwsche novellen „t Pauweveerke“ „t **Kriekende** Kriekske“ en „Kruuzemuntje“. In volgende nos. zullen worden gegeven Van Lennep, Vosmaer, Ten Brink, Keller, Gram, enz.

De Tijd, 8 januari 1910:

lijk hij dichtede in het Vlaamsch het „Christelijk Liet“ Wilhelmus van Nassouwe, ons 2de volkslied. Ten slotte nog een woord over wat A. R. te T. in zijn hekeling noemt „de taal van het **Kriekende** Kriekske“. J. J. Cremer bezigde m. i. in zijn „Betuwsche en Overbetuwsche vertellingen“ zijn „Hanna de freule“, „Tooneelspelers“ enz. en in zijn tooneelstukken gewoon ons Nederlandsch, enkel iets aangepast aan de streek, waar zijn onderwerpen zich afspeelden (in Gelderland, Bom-meler Waard enz.).

Het centrum, 7 januari 1911:

's Avonds zat Herman te lezen bij Mama, of hij ging met Vader een »Singeltje om«.

Hij wist vader te wijzen het huis waar vóór 30 jaar Cremer was geboren, de schilder, die uit 's-Hage in den zomer hier buiten op Oldenhof zulke mooie Geldersche novellen kwam schrijven: »Wiege Mie« en »de oude Wessels en zijn Gezin«, en »de Reis van Gerrit Meeuwsen« en »Deine Meu« en nu laatst »Pauweveerke« en »het **Kriekende** Kriekske«. Hij wist waar Lindo had gewoond, die voor zijn benoeming te Breda docent was aan 't Arnhemsch gymnasium, en die zoo lekker »smitsen« kon in zijn »Brieven en Ontboezeningen«, zijn »Afdrukken van Indrukken«, zijn »Familie van ons«, en nu weer in zijn »Spectator«, die vóór twee jaar was geboren, en thans nog te Arnhem verscheen. En Josuë Witz, den drukker, kende hij ook; alles wat Roomsch was kwam van daar, tot zelfs de seminarium-bulletins die hij straks uit Kuilenburg driemaal 's jaars krijgen zou. Ook bij deken Brouwer mocht hij met vader al eens mee op bezoek. Maar in zijn verdere seminarie-jaren zal hij met dien merkwaardigen man en met de andere heeren van de pastorie veel vertrouwd worden.

Franeker courant, 5 maart 1911:

ma worden uitgereikt.

— Woensdagavond was een feestavond voor de hier bestaande afdeeling van de Ned. Ver. t. afsch. v. alc. dranken. Medetengevolge van den zeer gunstigen indruk, dien de heer Sj. de Zee van Irnsum den vorigen winter hier had achtergelaten, was een talrijk publiek opgekomen, om dezen spreker te hooren. In een gloedvolle en keurig gestileerde speech hield deze eerst een warm pleidooi voor de geheel-onthouding. Daarop volgde de hoofdschotel, de uit het Over-Betuwsch vertaalde novelle van Cremer: „t Kriekende kriekske,” in 't Friesch getiteld: „Oan 'e djipswâl. Dit stuk maakte én door zijn inhoud én door de meesterlijke wijze, waarop het werd voorgedragen, een diepen indruk. Ten slotte gaf de heer de Zee nog eenige luimige voordrachten ten beste, die alle uitstekend in den smaak vielen. De wensch, door den voorzitter, den

Rotterdamsch nieuwsblad, 22 januari 1912:

Voorpoot van een krekel, in het middengedeelte het oor.

ger onder de insecten heeft zelfs romanschrijvers op stang gejaagd. De beroemde Charles Dickens schreef onder zijn beroemde Kerstvertellingen er één, die „t Krekeltje aan den haard” heet en van onzen eigen Cremer is het „kriekende krieksken” een veelgelezen novelle. Maar menigeen zou op den duur het sjirpend krekellied eer ergerlijk dan aangenaam vinden: onze zenuwen krijgen 't zoo gauw te kwaad tegenwoordig.

Ondertusschen, al heeft de krekel een bijzonder ouderwetsch in zijn wezen, 't is toch geen Europeaan van origine. Met kakkerlak, schildluis en colorado-kever is hij te danken aan de koloniale expansie en

Nieuwe Hoornsche courant, 17 januari 1925:

— HAUWERT

Nut. — „Nut en Genoegen” heeft Donderdagavond ten lokale van den heer Baas zijn eerste vergadering met dames gehouden in 1925. Door den voorzitter werd het groot aantal opgekomenen hartelijk welkom geheeten, in 't bijzonder den heer A. Laan en echtgenoot van Oostwoud. Mej. E. Laan—Gast was zoo bereidwillig hier eens een lezing te houden. Na lezing der notulen werd het woord aan de spreekster gegeven. De lezing was getiteld: „Het **kriekende** kriekske”, van Cremer. Met groote aandacht werd spreekster gevolgd, niet alleen om de mooie lezing, maar vooral om de mooie voordracht, die in Geldersch dialect werd weergegeven,

Nieuwe Hoornsche courant, 9 november 1925:

— BENNINGBROEK.

Nut „Nieuw Leven”. — De eerste Nutsbijeenkomst werd heden ten huize van A. Winkel gehouden. Door den voorz. R. Sasburg werden allen hartelijk welkom geheeten, waarna na een gemeenschappelijk gezongen lied, de secr. K. F. Nobel de notulen der vorige bijeenkomsten las, welke onder dankzegging werden goedgekeurd. — De penn. D. Rooker gaf vervolgens een overzicht van zijn finantieel beheer, waarvoor ook hem dank werd gebracht. De lezing van dezen avond werd gegeven door den heer W. F. van Wijk met „t **Kriekende** Kriekske” van J. J. Cremer, een der mooie over-Betuwsche Novellen met zedelijke strekking, hoe de laster verwoestend werkt op de maatschappelijke verhoudingen.

Rotterdamsch nieuwsblad, 16 september 1926:

lastig laten betalen. 3248
— A. C. v. d. G., alhier. Dat de Spanjaarden huiskrekels in kooitjes houden terwille van hun „gezag” en dat Dickens het **„kriekende** kriekske” uit Cremer's Overbetuwsche novellen ver-
eeuwigde, schijnt voor u geen aanleiding om het concert achter uw behang aangenaam te vinden. U kunt ze daar niet bereiken met de hand en ze zijn ook veel te vlug ter been om u dat gemakkelijk te maken. Strooi achter 't behang gelijke hoeveelheden fluornatrium en meel of gips vooraf goed vermengd. Komen de diertjes er niet achteruit om te eten? Dan zou men het mengsel des nachts op een schoteltje gereed kunnen zetten.

De Haagsche vrouwenkroniek, 30 oktober 1926:

Van onze Leestafel.

Ik herinner me, dat mijn Moeder altijd met een soort vriendelijke waardeering placht te spreken van J. J. Cremer, den schrijver van de Overbetuwsche novellen. Mijn Vader, in wiens bibliotheek al de blauwe deeltjes van Cremer aanwezig waren, behoorde tot de weinigen, die wisten, dat Cremer buiten 't „Kriekende Kriekske”, „'t Pauweveerke” en „'t Hart op de Véluw”, ook nog romans geschreven had uit 't gewone leven.

Cremer was nu eenmaal de schrijver van „De Overbetuwsche Novellen”, hij las die voor op Nutslezingen en zóó mooi, volgens een vorige generatie, „dat men 't heele verhaal voor zijn oogen gebeuren zag.”

Het volk, 1 oktober 1927:

In de heropende zitting krijgt de verdediger mr. Roobol het woord.

Pl. zegt, dat deze zaak is blijven steken; het Hof zal hem niet beschuldigen de zaak te hebben laten vastloopen, maar pl. heeft wel gemerkt dat het Hof gewild had dat spr. op andere wijze in deze zaak was opgetreden. Pl. wijst er op, dat hij het Hof verzocht heeft de zaak te leiden zooals dit voor de waarheid het best was. Toen pl. het kilo zware dossier in handen kreeg, is hij naar Vroege gegaan, die alles voor gelogen verklaarde. Pl. heeft de schouders opgehaald, maar hij heeft gezegd „ik zal je gelooven, maar ik geloof, dat je liegt”. Pl. heeft hem den raad gegeven niet alles te ontkennen. Pl. dacht aan het **Kriekende** Kriekske van Cremer, het is een zaak die in dezelfde streek speelt als het verhaal. Het **Kriekende** Kriekske deed zijn geluid hooren, zonder dat men wist waar het vandaan kwam. Toen pl. zijn onderzoek had ingesteld, heeft hij het gevonden. Nadat pl. had gehoord dat mej. Havenman door een koopman in dekens was gehoord, heeft hij tot Blitterswijk gezegd: ga jij nu eens naar die vrouw die je kent en spreek met haar. Pl. heeft hoop, te hebben meegewerkt tot het vinden van een oplossing in deze zaak. Hij heeft zich steeds in verbinding gesteld met den prokureur-generaal en heeft van deze medewerking ondervonden. waar pl. hem dank voor

HERINNERINGSDATA.

5 Juni 1938

50 jaar geleden overleed de bekende Nederlandse schrijver Jacobus Johannes Cremer.

Aanvankelijk wijdde Cremer zich aan de schilderkunst onder leiding van den landschapshilder F. H. Hendriks te Oosterbeek. In 1896 ging hij naar den Haag om daar zijn studiën voort te zetten, maar het groote enthousiasme, waarmee zijn novellen, die hij tegelijkertijd schreef, ontvangen werden, deed hem besluiten aan het schrijven in het vervolg zijn krachten te besteden.

Vooraf bekend zijn zijn Overbetuwsche novellen, waarin men den schilder herkent, die een open oog heeft voor de eigenaardigheid van landschappen, zeden en gewoonten. Hiervan moesten genoemd worden: „Wiege Mie“, „Het **Wilde Kriekke**“, „Het Pauwenveerke“, „Bruur Joepik“, „Kruisemuntje“ enz.

Ook vele romans („Daniël Sils“, „Anna Rooze“, „Dokter Halmond en zijn vrouw“), vertellingen en toneelstukken werden door Cremer geschreven. Veel van zijn Betuwsche novellen werden in andere talen overgebracht, in het Fransch en in het Duitsch. In zijn romans toonde deze schrijver een open oog te hebben voor de sociale kwesties; hij behandelde hierin de wereld der fabrieksarbeiders.

Zijn gezamenlijke werken zijn in 14 deelen uitgegeven.

Nieuwsblad van Friesland, 26 februari 1931:

Met geen könnink wil hie wisseelen,
Kik geen meneche non et oog,
Wacht slechts zegen van umhoog,
Löt zich liefst niet völ bedisselen,
Vuult zich frank en vrij en stark,
Zien ontspanning is zien wark.

Bovenstaande is overgenomen uit den bundel „Bij ons in 't land der Saksers“, bijeenverzameld door Dr. J. Waterink. Hiermee naderen we de schoone Geldersche dreven, waar zoovele historie en romantiek zich heeft afgespeeld. Wij denken hierbij allereerst aan den schrijver van „**Kriekende** kriekskens“ en andere novellen, ons nagelaten door J. J. Cremer.

Ook tusschen het Over-Betuwsch, het Veluwsch en het Achterhoeksch schijnt nog verschil in uitdrukking, uitspraak en landaard te bestaan. In den geest van Jan van Riemsdijk, den dichter-zanger, die zoo typisch het Geldersche boertje uitbeeldt, geven wij voor de variatie nu eens een stukje uit een

Het vaderland, 8 mei 1933:

Een tweede fout in dit boek wordt gevormd door de onderschriften. Die zijn 'n enkele maal heel aardig, soms echter van een onplezierige onbenulligheid. Ze missen die echtheid, die voor de fotografie juist zoo'n levensvoorwaarde is. Onderschriften als: „Ich bin ja heut' so glücklich", wat toespeelt, op een film, die stom toevallig op het moment van de samenstelling aan de orde is en die later weer in het niet verdwijnt, of: „Het kriekende Kriekske", die den goeden Cremer plotseling probeert erbij te slepen...., dat is geestelijk te goedkoop, te gemakzuchtig getiteld. En dat kan men van méér onderschriften getuigen.

Men heeft dit boek tē mooi willen maken. Men heeft de samenstelling niet aan één fijnen geest opgedragen, maar aan een heel college van „deskundigen", die hier hun conferentie-resultaten aanbieden achter een

Nieuwsblad van het Noorden, 15 september 1934:

tleerend typeert.
Om her- en derwaarts uit het vele voor bovenstaande bewijzen te geven, J. J. Cremer bewees het met zijn „Betuwsche" en „Over-Betuwsche Novellen" (o.a. „de Reis van Gerrit Meeuwsen en zien zeun noar de Amsterdamsche karmis", „t Kriekende Krielske", „Kruuzemuntje"). Sterker bewijzen leverden later de gebroeders Halbertsma voor het Friesche dialect, dat in vele opzichten in een ulterst-gunstige positie verkeert, omdat het naast vele kleinere, plaatselijke dialecten als 't ware een Friesche taal bezit, waarvan ook de gebroeders Halbertsma zich bedienden. En om tenslotte nog een vermelding van recen-ten datum te geven, dicht bij huis, van onze naaste bureu, voor Drenthe — een provincie, die arm is aan eigen letterkunde —, schreef Houwink een bundel novellen en impressies, die zuiver dialect-literatuur mogen heeten.

Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant, 27 juni 1936:

ook gauw weer oaver. Taallesse kregen wi'-j van de baas — dät was de olde meneer Elberts! Dät er 'n stroate not die man is enuumd, dät ef mi'-j goed edoan! Now könt de olden nog is aan de jongen vertellen, wie meneer Elberts was. Wat kon die uut zo'n paer zinnechies wat uudaelen! A'j wat anleg adden, dan leerden l'-j iedere oavend 'n ele boel. En dan mosse goan veurlézen! Ae, ik 'eur 't nog, al is 't meer as fiftig joeur eléden. De Oaver-Betuwse novellen van Cremer — 't **Kriekende** Kriekse — 't Blinkende Hoanje — de reize van Gerrit Meuwsen en zien zeune Gijs noar de Amsterdamse Karmis — en dan van die „Hondententoonstelling“. 't Was, o'j alles veur ow ogen zagen, as-tie zwoeure stemme dät zo prachtig zei. Nee, meneer Elberts, ik zai ow altied in ere ollen, al wör ik ook onderd joeur! En dan nog de dirrekteur van de Börger-oavendskoele. Ik nuume die niet 't laeste, umdä'k 't minste respect veur 'm ebbe! Nee, net andersumme! Dät was meneer Kuiper, Dr. H. H. Kulper. Die gaf ons lesse in Natuur- en Skeikunde. IJ liet ons völle moole proeven zien! 'n Prachtkeref! Ik sie 'm nog lopen, 'n grote, förse man met 'n moole zwärte jässe an en de oge oed op! En skaessenrieden, dät e kon! Fijn eur. Laeter is e weg egoan! IJ was benuumd tot „Inspecteur van den Arbeid“ en gonk noa Breda. IJ en meneer van Löben Sels waeren de eerste Inspecteurs!

Nieuwsblad van het Noorden, 1 september 1938:

Muzikantjes in huis, in den tuin en op het veld

Wie Cremers nu bijna vergeten Over-Betuwsche novellen heeft gelezen, kent het **kriekende** kriekse van naam en wie naast een ouderwetschen bakker met een oven woont of gedurende de vakantie op het land rust zocht, hoorde den kleinen muzikant of kreeg hem wellicht ook te zien, hoewel hij een nachtdier is, of eigenlijk geworden is door aanpassing aan de omstandigheden, die hij in ons land heeft gevonden. Het kriekse of heempje, de ietwat duidelijker als huis-krekel aangeduide diersoort, die Gryllus domesticus heet, is in Nederland en in andere landen ingevoerd, mogelijk van Madera, maar zekerheid bestaat hieromtrent niet. In elk geval zoekt het kriekse warme plaatsen op, die het vindt in bakkerijen maar ook in ouderwetsche boerenwoningen met openvuur, die er in Cremers tijd meer waren dan tegenwoordig.

Men kan echter ook buiten krekels hooren, vooral in droge streken en in bosschen op zandgrond, waar de veldkrekel en de boschkrekel op en in den grond wonen, maar waarvan de laatste vrij zeldzaam is. De eerste is onze grootste en zwaarst gebouwde krekel als men den tot dezelfde familie behorenden veenmol uitschakelt. Deze veenmol is berucht door zijn graven in den bewerkten tuingrond, maar voor den natuuronderzoeker is hij een zeer merkwaardig dier, door de geraffineerde aanpassing aan zijn onderaardsche levenswijze, waarvoor o.a. de voorpooten tot krachtige graafwerktuigen zijn geworden. Het is werkelijk de moeite waard om een veldkrekel en een veenmol met elkaar te vergelijken.

Advertentieblad voor Limburg, 1 augustus 1941:

Hij kent geen Maastrichtsche . . .
Maar kent hij Afrikaansch? Kent hij
„Liersch”? Kent hij Betuwsch?
En toch belet hem dit niet om te lezen
wat „Oom Gert vertelt”, om te deelen in
Timmermans' overdadigen levenslust, om
te genieten van Cremer's „Kriekende
Kriekske”.

Nieuwe provinciale Groninger courant, 19 december 1952:

Deze mededeling doet dr Hugo
Sanders in zijn onlangs verschenen
boek „Jacob Cremer” (uitgeverij J. H.
Gottmer, Haarlem-Antwerpen), dat
handelt over de bekende schrijver
van de Overbetuwse Novellen.
De Overbetuwse Novellen! Wie on-
der de ouderen herinnert zich niet deze
boelende en in sappig dialect ge-
schreven vertellingen, waarin 't Paau-
weveerke, 't **Kriekende kriekske** en
Kruizenmuntje voorkomen?
Van het jonge geslacht zijn het de
middelbare scholieren, die nog een
ogenblik in aanraking komen met de
vertelling uit de Betuwe, mogelijk al-
leen met zijn naam.

Tabula Batavorum, 1 april 1979. Betreft 1877.

In de Tielsche Courant van 9 januari trof ik een verslag
aan van de tweede wintervergadering van de Vereniging
"Nut en Genoegen" aan het Maurikse Veer. Op die "genot-
vollen (en wie had anders kunnen verwachten van een ver-
eniging met een dergelijke naam) nuttigen avond" werd
het meesterwerk van J.J. **Cremer** "Kriekende Kriekske"
voorgedragen, gevolgd door "Bij het kerkportaal" van
Jan van Beers, welke voordracht menigeen een traan
ontlokte.

Trouw, 11 december 1980:

Het parool, 13 december 1980:

Spiegel der historie, 2008:

De Betuwse gedichten en novellen van Jacob Jan Cremer werden de vrienden van zijn dagelijks omgang, waarmee hij zich omgaf, om de tongval te leren, die sedert Cremer er in dichtte, de belangstelling van 't gehele lezende publiek gewonnen had.²³ Van Cremer's Overbetuwse novelle „'t Kriekende Kriekske" nam hij de naam over voor zijn Betuwse dichtbundel en zó identificeerde hij zich daarmee bij het publiek, dat de brief van Cremer, in dank voor de toezending van die bundel en geadresseerd „Aan het Kriekende Kriekske te Kuilenburg" onmiddellijk bij Van Meurs belandde.²⁴ Door gestage studie vooral van Cremer verbeterde hij in latere drukken van het „Kriekende Kriekske" het Betuws dialect, onderscheidde het van het Nimweegs uit zijn geboortestad en van het dialect van Culemborg,

Mats van Beek – Schrijvers info, februari 2008:

28 januari 2008

Vanavond pakte ik een boekje in van voor 1900: J.J. Cremer, 'Hanna de Freule'. Het is een vierde druk van A.W. Sijthoff uit Leiden. Een jaartal staat er niet in, maar op de schutbladzijde staat in een fraai handschrift: *Mietje van der Zee, 5 Dec. 1892*. Veel boeken van voor 1900 heb ik niet en de paar die ik heb, worden eerlijk gezegd ook niet snel verkocht. Er is maar een beperkt publiek voor dit soort boeken. Het is wel een plezier om zo'n boek te bekijken. Zeker van de omslag werd - in goudopdruk - toen nog werk gemaakt!

J.J. Cremer was één van de eerste Nederlandse beroepsschrijvers. Hij schreef gedeelten van zijn werk in een zelfbedacht dialect. Hij schreef het verhaal 'Fabriekskinderen' (1863) als een aanklacht tegen kinderarbeid, na een bezoek aan de Leidse wolfabrieken. Zijn bekendste verhaal was 't Kriekende kriekske'. Er werd fanmail naar zijn woonplaats Den Haag gestuurd met als enige adressering: 't Kriekende Kriekske in 's-Gravenhage.

De Tielenaar, 2015:

We beginnen met Jacobus Jan Cremer (1827-1880) al was het maar omdat er in Tiel naar hem een straat vernoemd is. Internet en bibliografische woordenboeken leveren voldoende informatie over deze veelzijdige schrijver, schilder en voordrachtskunstenaar, die enkele tientallen verhalen schreef in Over-Betuws dialect – in de taal althans die gesproken werd in Driel, waar Cremer vaak verbleef. In dat dorp speelt ook een van zijn eerste novellen, die hij de van Gezelle afgekeken titel "t Kriekende Kriekske" meegaf en in september 1856 aanbood aan de Geldersche Volksalmanak. Het is het levensverhaal van eenvoudige boerenmensen, die verkeerde beslissingen namen met dramatische gevolgen. Het verhaal is verschillende malen herdrukt en bewerkt, maar de hier gepubliceerde is de originele versie.

Het verenigingsleven in Haaksbergen, 2021:

donderdag 14 december 1871 ten huize van de logementhouder Morssinkhof

Voorlezing:

J.H. Wisselink, de Betuwse novelle "t Kriekende kriekske" van J.J. Cremer

Reacties in de pers:

- De pers is unaniem lovend over de novelle.
- Jan Kneppelhout was de eerste die zich in de Leydsche courant van 1857 uiterst positief over de novelle uitlaat.
- De Vaderlandsche letteroefeningen noemt Cremer een meester in het schilderen van details en bewondert de geweldige voordracht kwaliteiten van Cremer.
- In 1858 wordt hij reeds de "gevierde schrijver" van de novelle genoemd.
- In 1861 heeft men het over een "uitstekende lettervrucht".

Onder de knaagtoelen, waarder zich Cremer een onverschillig
aensch wj, langs over zijn onverschillig, onverwacht, onverschillig die
een reukten, vromden, waartien, dat een heilich, overgaan van die
tegen ook in die zindten, het aensch en die van glibbige weelingen in
propen. (De rege-Joerfde 1-2) in het in andere van onverschillig heilich
meer grote onverschillig door de meest onverschillig heilich ('t Kriekende
Kriekse Nr. 12). - Geene heilich wj in de rege-Joerfde, want wj het
een heilich, doch onverschillig over heilich. - Widen wj heilich wj het
aensch, want wj een onverschillig over een glibbige weelingen ('t
meer Cremer het heilich in die onverschillig onverschillig, want, so heb
de onverschillig heilich over een. - In de onverschillig wj in die onverschillig
't Kriekende Kriekse, so een heilich onverschillig. - Widen een heilich
die: onverschillig. - Onverschillig onverschillig, wj een grote onverschillig
overgaan, maar heilich over de onverschillig, van die onverschillig over
de: een heilich en onverschillig over waarden van die onverschillig die
meer over heilich onverschillig.

Amsterdam's de laud op een page
Op die rege-Joerfde van de rege-Joerfde. J. K.

1. April 1857.

Meer info op: www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 26 oktober 2024.